ԺԳ. ՏԱՐԻ 3720 (Ն.Տ.) 22 ՅՈՒԼԻՍ 1896 | 10 ՅՈՒԼԻՍ 1896 | 10 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1314 | ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԻՏԻ Ի ՍԻՐԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ

Դպրատան, Կ. Պոլիս

درعلیه ده غلطه ده آره‌ولك غزه‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրամական արժէք	150
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան Ֆրանկ	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ	Դրուշ 50

Խմբագրութեանս ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Հեռեւեալ տան տպագրական մեքենաներով տպուած
Schiff, Srpek & Comp. à Vienna (Autriche)

ԱՆՏԵՍ ԱՌՆՈՒԱԾ

Առեւտրական կիրակնօրեայ դասախօսութիւնը, որ կը կատարուի ի Բերա, իր չորրորդ շրջանը աւարտեց ամսոյս սկիզբը և տասներկու երիտասարդներ վկայական ստացան։

1892ին սկսուած՝ շատ հմտեստ պայմաններու մէջ ու գործնական ծրագրով մը՝ այդ թուականի Հոգաբարձութեան Ատենապետին և ուսուցչի մը նախաձեռնութեամբ, այդ դասախօսութիւն կը շարունակուի կանոնաւորապէս ու արդիւնաւորապէս, ինչպէս կը վկայեն ամեն տարի աւարտական քննութիւններուն ներկայ եղող ձեռնհաս անձեր։ Առաջին շրջանին մէջ այդ դասախօսութեան հետեւած են 41 ուսանող, երկրորդին՝ 27, երրորդին՝ 31 և այս տարի 30։ Շրջանաւարտները կամ վաճառատան մէջ գրագրութեան պաշտօն ունին և կամ առեւտրական գործառնութիւններու ձեռնարկած են։ Այդ ասպարէզին համար պիտանի ու անհրաժեշտ եղող գիտելիքները միայն կը սորվին, մեացեալը գործնականի մէջ լրացնելու պարարտաստակութեամբ։ Ինչ որ մտածել կուտայ թէ թաղային վարժարանի մը շրջանն աւարտող ու վիայական ստացող աշակերտներուն մեծագոյն մասը զուրկ կը գտնուին այդ գիտելիքներէն։ Այս պարագան կը շեշտենք, ոչ թէ ցուցնելու համար կիրակնօրեայ դասախօսութիւններուն կարեւորութիւնը,—հմտեստ սահմանի մէջ սկսուած պզտիկ ձեռնարկ մը, ինչպէս արդէն ըսինք,—այլ յիշեցնելու համար թէ մեր դպրոցներուն մէջ առեւտրական ուսմունք տակաւին չեն ստացած իրենց արժանաւոր տեղը եւ թէ՝ հակառակ այն բանաւոր յորդորներուն որոնք կը յեղեղուին չարունակ դպրոցի վարիչներուն ու ծնողներուն՝ գործնական մարդեր պատրաստելու, գրական ուսմանց սկզբունքները լաւ մը սորվեցնելու այն տղաքներուն որոնք մասնաւոր հակում ունին վաճառականութեան ասպարէզին, զգալի բարեփոխում մը չի տեսնուիր այս ուղղութեամբ։ Շրջանաւարտ պատանին՝ հմայուած իր վկայականին «քաջալաւներէն կամ՝ առաջին»-ներէն որոնք նշանակուած են լեզուներու և գիտութիւններու հանդէպ, ինքնավստահ կերպով կը թողու դպրոցական յարկը՝ կարճատեւ արձակուրդէ մը ետք սեղանաւորական հաստատութեան մը կամ վաճառատան մը մէջ ընդունուելու յոյսով։ Այժմները կ'անցնին, տարին կը բոլորի, ու խեղճ տղան դեռ կը ապասէ։ դիմումներ ըրած է որոնք ապարդիւն կը մնան։ դպրոցը մնացողներու ներկայացած է, առանց կարենալու գոհացնել անոնց պահանջած պայմանները։ գլուխ մաքուր չէ, շարադրութիւնը տկար, հաշուակալութիւնը տկարագոյն։ Ինչ բանի ծառայեցին ուրեմն իր այնքան տարուան աշխատութիւններն։ յուսախաբութիւնը տրամութեան կը փոխուի որ կը հատկէ գլնքը տեսակ մը դառնութեամբ։

Ցանցանքը իրը չէ սակայն։ Զի սորվեցուցին իրեն առեւտրական թղթակցութիւն մը խմբագրել, կրկնատումար մը բռնել, սակաւանի հաշիւ մը ընել, թուաբանական շարք մը խնդիրներու լուծումը կը դրաւէր իր մեծագոյն ժամանակը։ հրապարակի վրայ, շուկային մէջ, վաճառականի մը սեղանին առջեւ՝ այդ աշխատութիւնը բանի մը չի ծառայեց իրեն։ ու ձեռքերը ծալած՝ կը խորհի ուրիշ ասպարէզի մը հետամուտ ըլլալ։ և վերջ ի վերջոյ կը համակերպի այցելութեամբ քանի մը դասեր տալու կամ նախակրթարանի մը մէջ դասատուի պաշտօն ստանձնելու, այն ալ եթէ գտնէ։

Այս թերութիւնը մատանիշ ընելով, ըսել չենք ուզեր որ մեր ընդհանուր դպրոցականներուն իտէալն եղած ըլլայ «վաճառականի գրագրութիւն»։ քիչեր կան հրապուրուող այս տիպոսէն ու առեւտրական ասպարէզին մէջ մարզուելու փափագող, բայց իրաքանչիւր թաղի ու դպրոցի այդ փոքրամասնութիւնը հաւաքաբար մեծակշիռ մը կը կազմէ ամեն տարի։ անոնցմէ քանին դարձ կը գտնէ։

Ասոր տխուր վարձը ունեցած են այն վաճառականներն ու սեղանաւորները որոնք պատահաբար ծանուցում մը կը հրատարակեն լրագրի մէջ։ տարը, քսան, մինչեւ երեսուն երիտասարդ կը ներկայանան մէկ երկու օրուան միջոցին, և անոնց մէջէն հազիւ մէկը կը գտնուի յարմարագոյն, երբեմն աւելի քաջալերանքի կամ բարեբարութեան համար ընդունուելով քան իր կարողութեան։ Անցողաբար, սա ալ ճշմարիտ է որ գործի տերերը քիչ մը շատ խստապահանջ են, բայց ընտրելին գտնէ իրմէ պահանջուածին կէսը գիտնալու է։

Ուժ տանք առեւտրական դասերուն որոնք գրեթէ անտես կ'առնուին։ ընտրողին ու ընտրելիին միջև համաձայնութիւնը դիւրաւ կը գոյանայ, երբ առաջինը երկրորդին վրայ գործնականին պակասութիւնը միայն գտնէ, տեսականօրէն հիմնաւոր դասընթացք մը բոլորած ըլլալուն համոզուելէ ետք։ Եթէ մեր դպրոցական ծրագիրները այնքան ծանրաբեռնուած են խառն ուսմունքներով ու լեզուներով, որ առեւտրականին մասնաւոր խնամք տանելու միջոց չի մնար, կարող ուսուցիչներ կրնան ուրիշ կերպ թաղելու մէջ ալ հատատել կիրակնօրեայ դասախօսութիւններ, մի միայն վաճառականութեան յատուկ, ինչպէս կը կատարուի ի Բերա, սպասելով առեւտրական բարձրագոյն վարժարանի մը հաստատման որուն խորհուրդը իրականութեան մօտեցած ըլլալ կը թուի այս օրերս բացուած մեծ կտակի մը տրամադրութեամբ։ S.

ԳԱՒԱՌԱՑԻ ԳՐՈՂՆԵՐ

u

Աբէ-Էլֆի մէջ վերջերս սովորականէն աւելի խօսուեցաւ գաւառացի գրողներու վրայ։ Նախ Ֆ. և յետոյ Պ-ը իրենց մրցացի յօդուածներով մեր դպրոցներուն մէջ հայերէն լեզուի և գրականութեան ուսուցման աւանդական սխալ մեթոտներուն վրայ խօսելով՝ մատնանիշ ըրին թէ ի՞նչ է պատճառը որ նորահաս գրողները, մասնաւորաբար գաւառացիները, ընդհանրապէս զուրկ են սեպհական նկարագրէ, անկարող՝ ինքնատիպ գրուածքներ արտադրելու, և անտարբեր՝ իրենց չուրջն ու տհամային բարքերն ուսումնասիրելու։

Պ-ը իր վերջին՝ Աբէ-Էլֆի յունիս 19ի թուոյն մէջ հրատարակուած Սկայ Բայլէր յօդուածին մէջ գրողներու այս թերութեան մէկ ուրիշ պատճառը կը նկատէր մեր դպրոցներուն մէջ օտար լեզուներ աւանդելու համար տրուած չափէն աւելի ժամանակը և կարեւորութիւնը, ի վնաս մայրենի լեզուի և գրականութեան։ Եւ գանգատելով թէ «Մ'նչ իրաւունքով ըսկզբնապատրաստիչն և գրական տոհմային ոգի կը պահանջենք մեր գրողներէն որոնց միտքը եւրոպեան մտածութիւններու մէջ կը պատուաստեն»։ ի վերջոյ փափագ կը յայտնէր որ «գէթ գաւառացի երիտասարդութեան մէջ պահուէր մեր գրականութեան իսկական գոյնը»։

Կ'ենթադրեմ թէ քանի որ խնդիրը գաւառացի գրողներու և գաւառային գրականութեան վրայ կը դառնայ, իրրեւ գաւառացի ես ալ՝ առանց յաւակնոտութեան՝ կարծիք մը յայտնելու իրաւունքը ունիմ։ Թէ ինչո՞ւ գաւառացի երիտասարդութեան մէջ չէ պահուեր մեր գրականութեան իսկական գոյնը։ ասոր գլխաւոր պատճառը՝ ըստ իս՝ ամեն պատճառներէ աւելի Պոլսոյ գրականութեան ազդեցութիւնն է որ մեր գաւառացի գրողները սխալ ուղղութեան մը հետեւեցուցած է ընկերքէն ի վեր։

Դաւառներու մէջ՝ գաւառացի ուսանողն ինչքա՜ն ալ աշխատի եւրոպական լեզուներ սորվելու և եւրոպացի գրագէտները կարդալու, ատիճան մը միայն կը յաջողի, ուստի իր կարդալու պապակին գլխաւոր ճարակ կը մնան Պոլսոյ գրական արտադրութիւնները, և ատո՛նք են որ ամենէն աւելի ազդած են գաւառացի գրողներու գրելու կերպերուն վրայ։

Այսօր Պ-ը և իրեն նման շատեր հաճոյք կ'զգան գաւառի իսկատիպ գրականութենէն «որ՝ իր պարզութեանը մէջ չե՛ս գիտեր ի՞նչ յուզիչ և քաղցր շեշտեր ունի»։ Բայց եղած է ատեն մը որ Պոլսոյ ամենէն ծանօթ և նշանաւոր գրագէտները բոլորովին տարբեր կերպով կը խորհէին։ Անոնք արհամարհանքով կը նայէին այդ պարզ գրականութեան վրայ, և իրենք էին որ գաւառացի գրողները հեռացուցին անկէ և իրենութեան ու օտարամոլութեան օրինակը տուին անոնց, օրինակ մը՝ որուն ազդեցութիւնը տակաւին փարատած չէ։

Պոլսական գրականութիւնը վերջին 20—30 տարիներու միջոցին քանի՞ գործ արտադրած է ճշմարտապէս ընատոհիկ և իսկատիպ։ Աչքէ անցընենք այդ ժամանակամիջոցին մէջ հրատարակուած բոլոր գրական գործերը, լրագիրներն ու հանդէսները, անոնց մէջ՝ մէկ քանի բացառութիւններէ զատ, բան մը պիտի չի գտնենք որ մեր տոհմային գրականութեան իսկական գրչմը կրէ։ Եւ ահա այս գրուածքներն են որ գաւառացիներու գլխաւոր գրական սնունդը եղած են։ Տակաւին մինչեւ հիմա՝ իրրեւ գրական ընտիր նմոյշներ, մեր ուսանողներուն ձեռքը տուած ենք Ճաշակներ, Հաւաքածոյներ որոնք գրեթէ ծայրէ ի ծայր լեցուն են այդ խորթ և օտարոտի գրականութեան կտորներով։

Պոլսական այդ գրականութեան մէջ երկու գլխաւոր թերութիւն կը նշմարուի որ գինք ինքնատիպ ըլլալ կը դադրեցնէ. առաջինը՝ նիւթերուն օտարոտութիւնը, երկրորդը՝ լեզուին խրթնութիւնը։ Հոս ես կուզեմ նիւթերէն աւելի լեզուին վրայ ծանրանալ։

Ո՛չ մէկ բան՝ սպահովաբար, այնքան հեռացուցած է գաւառացի գրողներն ինքնատիպ և պարզ ըլլալէ՝ որքան սա իբրեւ լեզուութիւնը որ այն ժամանակուան գրագէտները գրականութենէն վտարած էին այն բոլոր ժողովրդային սիրուն բառերը ու բացատրութիւնները որոնք այսօր գաւառացի գրողներու գրուածքներուն գլխաւոր հիպպոյին կը կազմեն։ Ծանօթ ուսուցչի մը հրատարակած գրագիտութեան դասագիրքին մէջ այդ կարգի բառեր գործածելը իբրեւ օճի տգեղութեան օրինակ յառաջ բերուած է։ Պէտք էր՝ ընդհակառակը, բառարաններէ հաւաքուած իրթին, դժուարանշիւն, ուռուցիկ բառեր գործածել. այն ատեն գրուածքը բարձր, վսեմ կը համարուէր։ Այ ինչ կարելի էր սպասել գաւառացի գրողներէն որոնք Պոլսոյ այն մեծանուն գրագէտներուն արհամարհանքին ենթարկուելու վախով, կը հեռանային ժողովրդային լեզուէ և բացատրութիւններէ ու կարելի եղածին չափ կաշխատէին անոնց նմանիլ իրենց գրուածքներուն մէջ թէ՝ նիւթին և թէ՝ լեզուին կողմանէ, և գրական բմբհաճոյքներուն մէջ մոլորած՝ անոր մէջ կը կարծէին տեսնել օճի ճշմարիտ բարձրութիւնն ու գեղեցկութիւնը։ Ասոր համար է որ շատ գաւառացի գրողներ արտադրած են անոնկ ինքնութենէ զուրկ, ուռուցիկ և արուեստակեալ գրուածքներ զորս կարդացողը անկարելի է որ կռահէ թէ գրողը գաւառացի է։

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ

ՄԱՆԿԱՆՑ ԴԻԵՑՈՒՄԸ

Ի ՖՐԱՆՍԱ.

Արդէն երկար ժամանակէ ի վեր խնդիր եղած է Ֆրանսայի ընակչութեան նուազումը, որու մասին կարդ մը բաղդատական վիճակագիրներ բոլորովին դարձուրելի են Անգլիոյ մէջ, մահերու հետ բաղդատմամբ ծնունդներու տարեկան առաւելութիւնն է 12.25 առ 1000, ի Գերմանիա 12, Իտալիա 8.50 առ 1000։ Ֆրանսայի մէջ միջին հաշուով 0,21 առ 1000 է։ Այսինքն թէ 38,000,000 հոգի ունեցող ժողովրդեան մը մէջ տասներկու ամսուան միջոցին 8000 ֆրանսացի միայն աւելի կը ծնի քան կը մեռնի։ Ու քառասունի չափ գաւառներ ալ կան ուր ծնողներուն թիւը շատ աւելի վար է քան մեռնողներունը։

Այժմ ֆրանսացիները այս չարիքին առաջքն առնելու միջոցները փնտռելու վրայ են, ու քանի որ Ֆրանսա այն երկիրն է ուր ամենէն քիչ մանուկ կը ծնի, գէթ աչխատի որ ծնած տղաքները չմեռնին։

Բարիզի մէջ, օրինակի համար, շաբաթը 1,100էն 1,200 տղայ կը ծնի, որ ըսել է տարին 60,000։ Թաղապետարանի վիճակագրութեանց նայելով՝ այս 60,000 տղաքներուն 40,000ը իրենց մայր ձեռքով կը դիցուին, և իբր 20,000 մանուկ կը յանձնուին վարձկան ստնտուներու, որոնք մեծ մասամբ հեռաւոր գեղեր կը տանին զանոնք։

Արդ, հաստատուած է որ ստնտուի յանձնուած այս տղաքներուն մէջ մահացութիւնը կը հասնի 70 և նոյն իսկ 80 առ 100։ այսինքն 20,000ին 15,000ը կը մեռնին, քիչ չատ թշուառութեամբ, սրուն երկու երրորդը, այսինքն 10,000ը կարելի էր փրկել։

Մանկատածութիւնը որ փափուկ ու դժուարին գործ մ'է, այսպէս յանձնուած է դիպուածին, ունակութեան, եթէ ոչ անտղոյզ ընչաքաղցութեան մը։ Ասոր միակ դարմանը սա պիտի ըլլար անչուշտ որ ամեն մայր իր զաւակն ինք դիցուն։ Բայց յայտնի է թէ այս գաղափար գէթ տասնէն հինգ անիրագործելի է, վասն զի ամենօրեայ աչխատութեան տաժանելի պահանջումները կիներուն մեծագոյն մասը կը բռնադատեն հրաժարիլ իրենց մայրական պարտաւորութիւններէն։ Ուստի ընկերային համերաշխութիւն մը պարտաւոր է լուցունել՝ անհատական բարիկամեցողութիւններուն թողած պակասն ու թերին։

Ահա ճիշդ այս գաղափարին ծառայելու համար է որ սրտի տէր մարդ մը, Պ. Ֆիլիբ, ուզեց անմիջապէս տեսականէն գործնականի անցնիլ և մարմին տալ երազին։ Իր յղացած գործը անսահման է, չափազանց համակրելի և բեղմնաւոր անչուշտ, որուն համար պէտք պիտի ունենայ սակայն ամեն այնիւ սիրտերու բարոյական ու նիւթական աջակցութեանը։

Իր նպատակն է նախ Բարիզի համար, յետոյ ուրիշ մեծ քաղաքներու համար, և վերջապէս, եթէ կարելի ըլլայ, բովանդակ Ֆրանսայի համար հաստատել տիպար ու ինքնավար մանկանոցներու դրութիւն մը, որոնց ամեն մէկն ունենայ իր ախոռը, իր կովերը, իր հողագործական կալուածները, իր ստնտուները, իր խնամածուները, հիւանդապահուհիները և բժիշկները, ուր տղաք կրնան խնամուիլ առողջապահութեան և հանգստաւէտութեան հիմնաւոր ու դիտական պայմաններուն համեմատ, այժմու դրութեան համար վճարուած գումարին կէսէն վար գնով, դրութիւն մը որ այնքան անպատեհութիւններ, վտանգներ ու ապէտներ ունի։

Սեղանաւորական ամենապարզ հիման մը վրայ հաստատուելով, էապէս մարդասիրական այս ձեռնարկ երբէք չի կրնար շահախնդրական հանգամանք ունենալ։

Դալով հիմնարկութեան համար պէտք եղած դրամագլխին, նախաձեռնարկին հիմնական կը յուսայ ձեռք բերել գայն 1. կամաւոր նուէրներէ, 2. կառավարութենէն խնդրելի նպաստներէ, 3. ամսականներէ, անհունապէս փոքր, որոնք պիտի պահանջուին խնամեալ տղաքներու ծնողքներէն կամ պաշտպաններէն, 4. 1000, 500 և հարիւր ֆրանքնոց արժէթղթերէ որոնք 5 % տոկոս պիտի բերեն և զորս հասարակութեան պիտի ընծայէ այն կերպով որ ամենէն փոքր քսակներն իսկ կարենան իրենց բաժինն ստանալ, առանց մեծ վտանգներու ենթարկուելու։

Ընդունելով որ եսասիրութիւնը չատ անգամ կը ծնի բարիք ընելու առիթներուն և միջոցներուն բացակայութենէն, Պ. Ֆիլիբ չի տարակուսիր որ բազմաթիւ անձինք որոնք այժմ կողքան բազմամարդութեան նուազման ալէտին վրայ, պիտի փութան այսպէս շահագործել իրենց խնայած դրամները՝ այս աւիրները դարմանելու համար։

Պ. Ֆիլիբի այս առաջարկը ջերմ քաջալերութեան արժանի է ոչ միայն որովհետեւ կը համապատասխանէ անմիջական պէտքի մը, ոչ միայն որովհետեւ խելացութեամբ ու իմաստութեամբ իրագործուելով կրնայ հարիւր հազարաւոր տղաքներ փրկել մահուանէ, կարմի և առողջ սերունդներ պատրաստել ի Ֆրանսա, այլ և վերջապէս կը խլէ Ֆրանսայի ժողովրդեան մէջ արմատացած ձախող աւանդութիւն մը որով ամէն քան հանրային հաստատութիւններէն կը սպասէ, փոր■ակ ինք անձամբ աշխատելու։

ՄՈՒՇԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐԸ

Մուշի հինգ թաղերն ալ իրենց վարժարաններն ունին, բայց ասոնց անունը կայ լոկ. մէկ մէկ տիրացու-վարժապետով ողորմելի բաներ են։ Ժողովուրդի մէջ, իր վարժարանները կանոնաւոր տեսնելու տարմադրութիւնը չպակսիր, բայց նիւթական անձկութիւնը կրթասիրական այս փափագ անգործադրելի կը թողու։

Ուրիշ աւելի դրաւոր պատճառ մ'ալ կայ, որով այդ թաղային վարժարանները կը չարունակեն մնալ հոն՝ ուր էին բան տարի առաջ. ժողովուրդը վարժուած է անոնցմէ բան մը չը ապասելու երբ ասդին Մայց. Ընկերութեան բարձրագոյն դպրոցը։ Ներսէսեան վարժարանը կայ։

Այդ հաստատութեան տիպրոն (կեդրոնական) կ'ընէ Մշեցին ու սրտով կապուած է անոր. կը դգայ որ պարտական է այդ դպրոցին, բայց արքատութիւնը հոս ալ թոյլ չտար որ ժողովուրդը իր դամով քիչ մը թեթեւցնէր Ընկերութեան բեռը։

Մշոյ դաշտը, Պուլանդ, Խնուս ընդհանրապէս և Մուշ մասնաւորապէս օգտուած են այդ հաստատութենէն։ Իրենց իրաւունքն է, բարեբարեալի մը իրաւունքը, եթէ կարելի է այս բացատրութիւնը, դեռ չատ բան ակնկալել այդ վարժարանէն։

Սակայն դժբաղդաբար, տարիներէ ի վեր այնպիսի պաշտօնեաներու յանձնուած է այն՝որ օրէ օր կը նսեմանայ և ժողովուրդի աչքէն կ'իյնայ, սրտէն կը հեռանայ։

Տարին երեք չորս ուսումնաւարտներ կուտայ, որոնք զիւղային նախակրթարանի մը աշակերտներէն պահանջուած յատկութիւններն անգամ չունենալէ զատ, գէթ իրենց հետ չեն բերեր, մասնաւոր վարքը, տրամադրութիւնը, ինքնիրեն միտքերնին մշակելու ու զարգանալու։

Թէեւ իրաւ է որ վարժարանի ծրագիրը միշտ միեւնոյն է, թէեւ ուսուցիչները կ'աչխատցնեն աշակերտները իրր թէ աւարտելու համար գայն, բայց նախ՝ այդ ուսուցիչներու ուսումնական կարողութիւնն ու արժանիքն է խնդրոյ առարկայ։

Հոս մենք չենք ուզեր այսօրուան պաշտօնեաները մէկիկ մէկիկ ծանօթացնել, միւնոյն ատեն թիրեւս ցնորք բլլար. պահա Ջ է որ խիստ կարող դատաստաց խումբ մը գտնուի հոն. բայց, կը կարծենք թէ, կարելի է գտնել միջին ճամբայ մը, որով առանց Ընկերութեան վրայ նոր բեռ մը ծանրանալու, վարժարանը մտնէ կանոնաւոր և օգտակար ուղղութեան մը մէջ։

Եթէ պահանջէինք որ ընկերութիւնը, օրինակի համար, վարժարանի ծրագրէն յապաւէ թող մը «օրիներ» որ տարիներէ ի վեր իմաստ չունին. — փիլիսոփայութիւն, երկրաչափութիւն, տարրաբանութիւն, բնական պատմութիւն, հայ. գրագիտութիւն, Ֆրանսերէն և այլն. — հարկաւ, տեսականօրէն, անիրաւութիւն մը ըրած կըլլայինք վարժարանի դիրքին։ Բայց իրաւունք չունի՞ինք պահանջելու որ, ուսուցիչները որոնց յանձնուած են այս դասեր և որոնք հազիւ իրենց աչակերտութեան տեսակներու վրայ նայելով բան մը կը յիշեն, զրկուին ուրիշ գիւղային դպրոցներ ու անոնց տեղը յաջորդին աւելի արժանաւորները։

Չենք ըսեր որ այդ արժանաւորները ուրիշ տեղ գտնուին, ո՛չ, անկարելին չենք առաջարկեր։ Ընկերութիւնը հին ուսումնաւարտներ ունի որ պաշտօնավարած են թէ՛ իր և թէ՛ ազգային վարժարաններու մէջ. ասոնց մէջ ալ լաւերը կան. առաջ՛կ զանոնք գտնելու և գործը անոնց յանձնելու է առանց մէջերնին առաջինն, երկրորդն համեմատութիւնը դնելու. այլ ամէն մէկը իր ճիշդը դասախօսէ թէ՝ մեծին թէ պզտիկին ու ամէնքը միասնալով վարժարանը վարեն համաձայն այն կանոնագրութեան զոր ընկերութիւնը կուտայ իրենց։

Վարժարան մը այս կերպով վարելը երազ մը չէ. գաւառներու մէջ միշտ գերխաւոր ուսուցիչները համաձայնութիւնով մը կը վարեն դպրոցը։ Ասկէ զատ, կը վերցուին նախանձի ու բռնութեան կարգ մը անպատեհութիւններ որոնք մանաւանդ այնքա՞ն վնասած են նոյն իսկ Մուշի Ներսէսեան վարժարանին։

Մէկ ոսկինոց ուսուցիչները ուրիշ տեղեր զրկեցէք ու վեցի եօթնի տեղ, չորս հինգ պաշտօնեայ տուէք որոնք 2, 2½, 3 ոսկի առնելով նորէն զոհողութիւն մը ըրած կըլլան։ Ասոնք սրտով պիտի աչխատին ու գիտէք որ միակ բարիքը սրտով աչխատողներէն կարելի է ակնկալել։

Այս վարժարանը, ուրիշ կողմէ նկատի առնելով, ընկերութեան համար տնտեսական պէտք մ'է։ Ան է որ տարիներէ ի վեր կուտայ իր ուսուցիչները որոնք ամեն տեղ նիւթական նեղութիւններու մէջ կը համակերպին իրենց ճակատագրին։

Այս ամենը հարկաւ գիտէ ընկերութեան Տնօրէն Խորհուրդը։ Արդեօք առաջիկայ տարի՞ն ալ վերջին տարիներու վիճակը պիտի ունենայ այդ վարժարան։ Ահա՛ կէտը որուն վրայ անձկութիւնով կը մտածենք։

Մուշ 17 յունիս 96 • • •

=)(118)(=

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի

ԱԼՓՈՆՍ ՏՕՏԷ

ՁԷՌ

Պէտք է ըսեմ որ այն բազմաթիւ շարքերուն մէջ որոնք անցան Մէնիլմոնթի փարը վաղուցէն այս երանելի շաբաթ օրը, Պելիզէրի հարսնիքը ամենէն փայլուններէն մէկն եղաւ, թէև հարսը չունենար այն ճերմակ պարեզօտը որ բոլոր կիները պատուհան կը հանէ և փողոցի բոլոր դատարկապորտներուն մէջ չընկոց կը ձգէ։ Տիկին Վեպէր, իբրեւ աղբիւրի, բաց կապոյտ պարեզօտ մը կը կրէր, հում լեղակի այն գոյնով զոր կը սիրեն դիմացիներն հոգատար մարդիկ, թեւին վրայ ծալուած ցիսի մը և պերճաշուք գլխարկ մը ժապաւէններով ու ծաղկներով զարդարուն որ կը թռչտէին մարբուած Օվերնուէիի չողուն դէմքին վերեւ։ Իրեն կընկերանար հայր Պելիզէր, փոքր ծերունի մը դեմ դեղին, կեռաձեւ քիթով, բուռն շարժումներով և յատկանշական սատրկ հագերով զոր իր նոր հարսը ամենամեծ գժուարութիւններով կը հանդարտեցնէր կռնակին վրայ ուժեղ չփումներ կատարելով։ Այս կըրկնակի չփումներ կը խռովէին հարսնիքին վեհութիւնը որուն ընթացքը ամեն վայրկեան կընդհատուէր և որուն պատճառով բոլոր ղղդերը իրարու քով կը սեղմուէին՝ հաղին վերջանալուն սպասելով։

Եռեւէն կուգար Պելիզէր, թեւը տուած իր քրոջ։ Նանդի այրին, քիթը կեռաձեւ ինչպէս հայրը, խորամանկ և գուռզ։ Դալով իրեն, իր սովորական յաճախորդները չը պիտի ճանչնային զինք։ Անագորոյն վշտի ծալքը որ երկու կողմէն կակօսէր իր աչքերը, կապոյտ խոշոր երակն ուռած ճակատին մէջտեղ, մչտաբաց այդ բերանը որ «՛ա՛յ» կըսէր առանց խօսելու, բոլոր ասոնք անհետ էին եղած. և զլուխը վեր առած, գրեթէ գեղեցիկ, իրոկտաբար կը յառաջացնէր իրարու ետեւէ մտադած ահագին կիսակօշիկներ՝ չափի վրայ յատկապէս իրեն համար շինուած, այնքան լայն, այնքան երկար որ Զուփտերդէի բնակչի մը երեւոյթը կուտային իրեն՝ ձմրան ջմուշկներն հագած։ Ինչ հոգ. Պելիզէր չէր տառապեր այլ ևս, զոյգ մը նոր նոր ոտքերու պատրանքն ունէր, և կրկին երանութիւն մը կը չողացնէր իր դէմքը։ Զեռքէն կը բռնէր տիկին Վեպէրի տղան որուն խոյր գլուխը աւելի չափազանցուած էր այն արտասովոր գանգրումներէ մէկով որոնց գաղտնիքը արուարձանի գլխարկավաճառները գիտեն։ Ընկերը, որուն ամենամեծ գժուարութեամբ ձգել տուած էին մէկ օրուան համար իր մուրճն ու իր կաշէի գոտնոցը, հացագործը, տիկին Վեպէրին վարպետը, և իր փեսան, երկուքն ալ նշանաւոր առհաղին կարմիր այն շերտով զոր կը կազմեն իրենց կրծքի վիճն կարճ կտրուած մազերուն և օձիքին միջեւ, կընծայէին յաջողութիւն մը կոչա բրտէնկոտներու, ճմռթկուած գարանին բոլոր ծալքերովը, ուսկից շատ քիչ անգամ դուրս կելլային։ Ցեռոյ կուգար Լըվենտրէ ընտանիքը, Պելիզէրի եղբայրներն ու քոյրերը, զրացիներ, բարեկամներ, վերջապէս ձեռը առանց իր մօր. տիկին ու Պարանսի հաւանած էր ճաշ պատուել իր ներկայութեամբ, բայց շուղեալով հարսանեկան թափորին ընկերանալ օրն ի բուն։

Քաղաքապետարանին մէջ խճողումէն հաբ, անվերջանալի սպասումը ընկերացած սատմբսի խիթերու, վասնզի երկար ատենէ ի վեր կէսօր զարկած էր. թափորը ճամբայ ելաւ՝ Վենսանի կայարանէն կառախումբ նստելու համար։ Ճաշը. տեսակ մը նարինթիայի, տեղի պիտի ունենար ի Սէն-Մանտէ, Պէլ-Էոլի ծառուղիին վրայ, ճաշարանի մը մէջ որուն ճմռթկուած հաստէն Պելիզէրի զրպանն էր տակաւին։ Այս տեղեկութիւնը անօգուտ չէր, վասնզի նոյն կարգավարչին վրայ, պուրակին մուտքին մօտ, չորս հինգ նմանօրինակ ճաշարաններ կային, միւնոյն նշանաբանով. «ՀԱՐՍՆԻՔ ԵՒ ԽՆՋՈՑԻ» որ փոքրիկ կանանչներով զարդարուն տաղաւարներու, քէօշկերու վրայ գրուած էր։ Երբ Պելիզէրի հարսնեւորները հասան, ճաշարանը դեռ ազատ չէր. և մինչեւ որ պարպուէր, դացին շրջան մը ընել Վենսանի լճին չուրջ, ազգատներուն Գուա-տը-Գուլօնները։ Ուրիշ հարսնիքներ, բացօթեայ հացկերոյթներու չուրջ խմբուած, մարմանդներու կանանց իրենց կրծքով վիճն կարճ կտրուած մազերուն և օձիքին միջեւ, կընծայէին յաջողութիւն մը կոչա բրտէնկոտներու, ճմռթկուած գարանին բոլոր ծալքերովը, ուսկից շատ քիչ անգամ դուրս կելլային։ Ցեռոյ կուգար Լըվենտրէ ընտանիքը, Պելիզէրի եղբայրներն ու քոյրերը, զրացիներ, բարեկամներ, վերջապէս ձեռը առանց իր մօր. տիկին ու Պարանսի հաւանած էր ճաշը պատուել իր ներկայութեամբ, բայց շուղեալով հարսանեկան թափորին ընկերանալ օրն ի բուն։

Գաւառացի գրողներ

u

Աբէ-Էլֆի մէջ վերջերս սովորականէն աւելի խօսուեցաւ գաւառացի գրողներու վրայ։ Նախ Ֆ. և յետոյ Պ-ը իրենց մրցացի յօդուածներով մեր դպրոցներուն մէջ հայերէն լեզուի և գրականութեան ուսուցման աւանդական սխալ մեթոտներուն վրայ խօսելով՝ մատնանիշ ըրին թէ ի՞նչ է պատճառը որ նորահաս գրողները, մասնաւորաբար գաւառացիները, ընդհանրապէս զուրկ են սեպհական նկարագրէ, անկարող՝ ինքնատիպ գրուածքներ արտադրելու, և անտարբեր՝ իրենց չուրջն ու տհամային բարքերն ուսումնասիրելու։

Պ-ը իր վերջին՝ Աբէ-Էլֆի յունիս 19ի թուոյն մէջ հրատարակուած Սկայ Բայլէր յօդուածին մէջ գրողներու այս թերութեան մէկ ուրիշ պատճառը կը նկատէր մեր դպրոցներուն մէջ օտար լեզուներ աւանդելու համար տրուած չափէն աւելի ժամանակը և կարեւորութիւնը, ի վնաս մայրենի լեզուի և գրականութեան։ Եւ գանգատելով թէ «Մ'նչ իրաւունքով ըսկզբնապատրաստիչն և գրական տոհմային ոգի կը պահանջենք մեր գրողներէն որոնց միտքը եւրոպեան մտածութիւններու մէջ կը պատուաստեն»։ ի վերջոյ փափագ կը յայտնէր որ «գէթ գաւառացի երիտասարդութեան մէջ պահուէր մեր գրականութեան իսկական գոյնը»։

Կ'ենթադրեմ թէ քանի որ խնդիրը գաւառացի գրողներու և գաւառային գրականութեան վրայ կը դառնայ, իրրեւ գաւառացի ես ալ՝ առանց յաւակնոտութեան՝ կարծիք մը յայտնելու իրաւունքը ունիմ։ Թէ ինչո՞ւ գաւառացի երիտասարդութեան մէջ չէ պահուեր մեր գրականութեան իսկական գոյնը։ ասոր գլխաւոր պատճառը՝ ըստ իս՝ ամեն պատճառներէ աւելի Պոլսոյ գրականութեան ազդեցութիւնն է որ մեր գաւառացի գրողները սխալ ուղղութեան մը հետեւեցուցած է ընկերքէն ի վեր։

Դաւառներու մէջ՝ գաւառացի ուսանողն ինչքա՜ն ալ աշխատի եւրոպական լեզուներ սորվելու և եւրոպացի գրագէտները կարդալու, ատիճան մը միայն կը յաջողի, ուստի իր կարդալու պապակին գլխաւոր ճարակ կը մնան Պոլսոյ գրական արտադրութիւնները, և ատո՛նք են որ ամենէն աւելի ազդած են գաւառացի գրողներու գրելու կերպերուն վրայ։

Այսօր Պ-ը և իրեն նման շատեր հաճոյք կ'զգան գաւառի իսկատիպ գրականութենէն «որ՝ իր պարզութեանը մէջ չե՛ս գիտեր ի՞նչ յուզիչ և քաղցր շեշտեր ունի»։ Բայց եղած է ատեն մը որ Պոլսոյ ամենէն ծանօթ և նշ

Կ.ՊՈԼԻՍ, ՅՈՒԼԻՍ 10/22, 1896

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԱՌԱՋԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ ՌԷՕՆԳԷՆԻ ՃԱՌԱԳԱՅԹՈՎ ԲՈՒԺԵԼԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Առաջին դարմանատունը կամ աշխատանոցն յորում հիւանդներ կամ վիրաւորուածներ կանոնաւորապէս կրնան քննուիլ ու դարմանուիլ Ռէօնգէնի ճառագայթներով՝ հաստատեցաւ Պերլինի մէջ։ Ելեկտրական լամպարներ չինող Ռեօսէր տունն հիմնեց այս աշխատանոց, տնօրէնութեամբ Պերլինի Բաղմարուեստեան հաստատութեան ուսուցիչ Բրոֆ. Պուքայի։ Այս Բրոֆէսոր ևս Ռէօնգէնի փառքէն բաժին մ'ունի։ Զի սա կարեւոր գիւտն ըրաւ թէ Ռէօնգէնի ճառագայթք պարզ աչքով կրնան տեսնուիլ քիմիական բաղադրութեամբ մը չմուած վարագոյրի մը ետեւէն։ Անգլ. թղթակից մը անցեալ նչ. այցելեր է աշխատանոցն, և կը հեռագրէ թէ իւր տեսածներ յոյժ շահեկան էին։

Շուտացի մը ներկայացաւ որ Պերլին եկած էր Տոքդորներուն ցուցնելու իւր մէկ թեւն որ ուռած է և պատճառը կերպով մը չեն կրցած հասկնալ չուտացի բժիշկները։ Պերլինի Համալսարանին Բրոֆէսոր Քէօնիկ եւս չկրնալով բան մ'ընել, մարդը ղրկած էր Բրոֆ. Պուքայի, որպէս զի նայի թէ Ռէօնգէնի ճառագայթներով կարելի՞ է բան մ'ընել։ Պուքա, շուտացիին թեւը քննելու համար, լուսանկարչական հասարակ տախտակի մը վրայ դնելով զայն, 12 վայրկեան ենթարկեց յիշեալ ճառագայթներուն։ Տախտակն ապա պարզուեցաւ, և բացորոշ ցուցաց յառաջաբաղի ոսկրին թմանձրացած ըլլալն այն ինչ կէտին վրայ։

Յետոյ բերին 16 տարու պատանի մը, զոր դարմանող Տոքդորը կ'ուզէր իմանալ թէ տղան բաղուկն որ քանի մը շաբաթ առաջ կոտրած էր՝ բուժուելու վրա՞յ է։ Երկու շաբաթ առաջ, երբ առաջին լուսանկարն առնուեցաւ այս ճառագայթներով, բուժման ընթացքին յամր ըլլալն հասկցուած էր։ Այսօր նոյն ճառագայթք որոշ ցոյց տուին թէ բուժումն յաջող ընթացքի մէջ է, և կարելի էր պայծառապէս տեսնել թէ կոտրած ոսկրին երկու ծայրերն ինչպէս իրարու հետ միանալու վրայ էին։ Լուսանկարն այսօր հանուեցաւ Բրոֆէսորին հաւաքածոյին մէջ դրուելու համար միայն։ Առանց ատոր ալ պէտք եղած քննութիւնը վայրկեպէս կատարուած էր՝ Բրոֆ. Պուքայի հնարած վարագոյրին շնորհիւ, որ ոսկերաց վիճակը պայծառօրէն ցոյց կուտար նոյն իսկ վիրակապերուն մէջէն։

Պուքա յաջողեցաւ նաեւ լուսանկարել ազդրի յօդուածներուն տաճեւ կազմութիւններն, որք յաճախ կը պատահին տղոց վրայ։ Մինչ թղթակիցն այս քննութեան կը հետաքրքրուէր, մարդ մը եկաւ Բրոֆէսորին ներկայացաւ և ըսաւ թէ իւր հօրեղբայր, 51 տարու մարդ, 12 տարեկանէն ի վեր լուսնոտական տագնապներ կ'ունենայ։ Հարցուց թէ Բրոֆէսորը կրնա՞ ցուցնել այն տեղն, հաւանօրէն ուղեղին մէջ ուռեցք մը, որ պատճառն ըլլալու է այս տագնապներուն։ Պուքա ցաւ յայտնեց որ այցելուին բաղձանքը չէ կարող կատարել։ Զի, ըսաւ, ցայս վայր գտնիր չատ ապերախտ առարկայ մը եղած է փորձարկութեան, (այսինքն՝ ցարդ կարելի չէ եղած գանկոսկրին ներսը թափանցել)։

Այս եկաւ մարդ մը որոյ ձեռքին մէջ դիպուածաւ ըէվոլվերի գնտակ մը մտած էր։ Տոքդորները չէին կրցած գտնել թէ գնտակը, կամ անոր մէկ կտորն, ո՛ւր մտած ծածկուած էր։ Ձեռքը պարզապէս ենթարկեցաւ Ռէօնգէնի ճառագայթներուն, մինչ Բրոֆէսորն ու Տոքդորը վարագոյրին մէջէն զայն կը դիտէին։ Շուտով տեսան գընտակին մխուած կէտն, և Տոքդորն անմիջապէս այն կէտին վրայ գործողութիւն կատարելով, հանեց կապարը։

Ուրիշ գործողութիւններ ալ կատարուեցան և հաստատեցին թէ Բրոֆ. Ռէօնգէնի գիւտն անսկիզբ յառաջդիմութիւններ ըրած է։ Նկատելով որ գիւտին հռչակումն ի վեր հազիւ եօթն ամիս անցած է, ձեռք բերուած արդիւնք զարմանալի են։ Դիտնականները կը հաստատեն թէ տակաւին սկիզբն ենք հրաշալիքներուն։ Բրոֆ. Պուքայի խօսքով, Ռէօնգէնի գիւտին նկատմամբ ցարդ եղածները տակաւին կը նմանին մոմի ճրագով գործ տեսնելու։ Ժամանակ պիտի դայ ուր ելեկտրական լամպարներ պիտի գործածուին այս գիւտին կիրառութեան մէջ։ Վաղ կամ անագան միջոց պիտի գտնուի Ռէօնգէնի ճառագայթներուն թափանցող ոյժը սաստկացնելու, և լուսանկարները բարւոքելու և սրելու։ Մինչ Բրոֆ.ը կը զբաղէր հանած լուսանկարները պարզելու, թղթակիցը ժամանակ ունեցեր է կախուած լուսանկարները քննելու, որոց մէջ տեսեր է դեռատի հնով մը ձեռքն, յորում մխուած էր ասեղի մը մէկ մասն, որոյ տեղը սոյն հառագայթներով դտնել և ըստ այնմ ասեղին մասն հանել կարելի եղաւ։ Կատուներու, մուկերու, մողէսներու կմախքներուն չատ որոշ լուսանկարները կան։ Հնդամեայ սաղմ մը (չծնած տղան) չատ պայծառ կը տեսնուէր։ Հիւանդներուն լուսանկարներն ալ մեկին կերպիւ կը ցուցնէին կրացման ընթացքն, որ ծերութեան յատուկ հիւանդութիւնն է։ Սրտի և կողոսկրներու վիճակը ցուցնող չատ յաջող լուսանկարներ հանած է Պուքա։

Թղթակիցն իւր ձեռքն ալ ենթարկեր է Ռէօնգէնի ճառագայթներուն, և իւր ձեռքին կմախքը տեսեր է, բայց գոհ չէ եղեր։ Զի, կ'ըսէ, պաղ տպաւորութիւն կ'ընէ մարդուս վրայ՝ իւր կմախքը տեսնել։ Բրոֆէսորն իւր փոքրիկ մանչուն վրայ նոյն փորձը կատարելով, վայրկեան մը մէջ տեսեր են տղուն սիրտը, կողոսկրները, լեարդն, ծնօտն ակառներով, քիմքին սոկրն, եւն. եւն։

Քաղաքական կացութիւն

ԶԱՐԻՆ հօրեղբայր Վլատիմիր Փէշթա ժամանեց ոչ-պաշտօնապէս և հոն կ'ըսպասէ դպտեան Զարին կրտսերագոյն եղբօր Մէխայիլի, որ այսօր կամ վաղը հոն պիտի ըլլայ։

ՍՈՒԷՋի ԶՐԱՆՑԻՆ վարչական խորհրդին նախագահ հանդուցեալ կիչաւի յաջորդելու ամենէն աւելի հաւանականութիւն ունի եղեր Արենպերկի իշխանը։

ԻՏԱԼԻՈՅ երմտական պաշտօնատան կողմէ գանձարանի վերատեսուչ Սգրինկեր փարիզ պիտի ղրկուի եղեր՝ Ֆրանսայի և Իտալիոյ միջեւ առեւտրական դաշնագրի մը նախնական բանակցութիւնները կատարելու։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.—Վարչապետ Տէլեանի, պատասխանիով արժեւորոյ մասնախմբերուն վերջին զեկուցագրին, կ'ըսէ թէ հելլէն կառավարութիւնը պատրաստ է հաւանելու անոնց առաջարկներուն, բայց իւր դիջումներուն փոխարէն, կը խնդրէ որ արժեւորը 30 միլիոն ֆր. ևս փոխ տան իրեն, որ պիտի գործածուի դանձային կացութիւնը բարւոքելու՝ ոսկեդրամին և թուղթ ֆրանքին (տրահմիին) տարբերութիւնը պակասցնելով։ Նոր փոխառութեան մասին գլխաւոր դժուարութիւնն է այն կերպն որով կառավարութիւնը կ'առաջարկէ կարգադրել տոկոսն ու դլխավճարը։ Մասնախմբերը կը խնդրեն որ Յունաստանի հանրային պարտուց տոկոսը վճարուի թղթադրամով՝ փոխանակ ոսկեդրամի, 1 ֆրանքն հաշուելով 1 տրահմի 75 սանդիմ, որով հանրային պարտուց համար տարեվճարը կ'ըլլայ 16 միլիոն տրահմի։ Բայց կը պահանջեն որ արժեւորը տրուի տմեն յաւելուածական գումար որ յառաջ գայ ոսկեի և թղթադրամի տարբերութեան նուազումէն։ Իսկ կառավարութիւնը բայը գոյէ երբ այս տարբերութեան աւելորդը՝ արժեւորաբը նուազ գումար ընդունին։ Պ. Տէլեանի այս սակարկութիւն չընդունիր։ Կ'առաջարկէ որ դրամական շրջարերութեան բարւոքումն (թղթադրամին յարդ դտնելէն) գոյանալիք չահը Պետութեան վիճակի, և յատկացուի նոր փոխառութեան տոկոսին և գլխաւորին վճարման։ Արդէն դրամական շրջարերութեան բարւոքումն է գլխաւոր նպատակն որով հելլէն կառավարութիւնն յանձն կ'առնու նոր բեռի մը տակ մտնել՝ նոր փոխառութիւն մը կնքելով։

ԱՆԳլ. ՆԱԻԱՏՈՐՄ.—105 մարտանաւ, 20,000 նաւագով և նաւատորով, պիտի մասնակցին առաջիկայ նաւային փորձերուն։ Այսոնք են՝ 15 զրահաւորք, 25 սրընթացք, 25 թնդանօթակիրք, 15 թորփիլահալածք և 24 թորփիլանաւք։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ արտաքին գործոց պաշտօնական պաշտօնական լուր առաւ թէ Զարն և Զարուհին Վիեննա պիտի դան յայցելութիւն Կայսեր և Կայսրուհւոյն օգոստ. 15/27ին։ Մեծամեծ պատրաստութիւնք կը կատարուին թէ՛ ի Վիեննա և թէ Շէօնպրունի և Լաքսենբուրկի դղեակներուն մէջ։

ՆԵՂՈՍ.—Քոշէթ, ուր կը դտնուի Սուլտանի վրայ քալող եգիպտական բանակին կեդրոնը, կը հեռադրուի թէ Նեղոս կը շարունակէ բարձրանալ։ Ջուրին դոյնը կարմիր է, յորմէ կ'երեւի թէ Ալթպարա դետին ջուրերն հասած են Նեղոսին, որովհետեւ այն դետին ջուրերը կարմիր են։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ՖՐԱՆՍԱՅԻ քաղաքներուն մէջ, ի Բերբինան և ի Տաբս մանաւանդ, ցլամարտեր տեղի ունեցան հակառակ քաղաքային իշխանութեանց արգելքին։ Այս ցլամարտներէն միոյն մէջ ցլամարտիկ երիտասարդը մեռաւ, որովհետեւ ցուլը զոր կատղեցնելէն ետքը չէր սպաննած մարդն՝ իւր եղջիւրով կրցաւ անոր ոտիքը ծակել։ Ցուլն սպաննելէ կը զլուխնան Ֆրանսայի մէջ ցլամարտ ներկայացնողներն, ըստ կարի զգուշանալու համար գործին արիւնռուչտ հանդամանք տալէ։ Բայց այս եղերական դէպքին վրայ, բազմութիւնը պահանջեց որ ցուլերն սպաննուին, և յաջորդ խաղերուն չորս ցուլեր մէկէն սպաննեցան։ Հիւսպանիոյ Ֆրանսայիք լի գլուխ որոց Ֆարիզիք, կը բողոքեն այս «վայրագ և հակամարդկային զբօսանքներուն» դէմ, բայց հարաւային Ֆրանսացիք կը յայտարարեն թէ երբ իրենք խաղ մը կամ կ'առնուն, Հիւսպան (հիւսպանիոյ Ֆրանսա) իրաւունք չունի զանիկա իրենց արդիլելու։ Ինչպէս որ իրենք չեն խառնուիր Հիւսպանի զանազան կնապաշտ խաղերուն։ Հիւսպանի և Հարաւի հին խնդիրն է այս որ վերջապէս կը ծագի Ֆրանսայի մէջ։ Կը թուայ տեսնել թէ կեդրոնական կառավարութիւնն ինչ պիտի ընէ իւր որոշումներն յարգել տալու համար Հարաւացոց, ի մասին ցլամարտի։

ՆԻՀԱՒՈՅԻ ԱՐԿԱՆՆԵՐ.— Անգլ. Revolution և Repulse զրահաւորք որք Իտալիայի եղերաց վրայ ի Պիրէէվրն մարդանոցներ կը կատարէին՝ իրարու բախեցան։ Առաջինը վնասուեցաւ, բայց չրնկղմեցաւ։ —Sierra Carima անգլ. առեւտրական չոգենաւն ալ մէջի մարդերով մէկեան ընկղմեցաւ Սէյլանի բացը։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԼՈՆԴՈՆ, 21 Յուլիս.— Թայմզ կը ծանուցանէ թէ ճարտնցիք իրենց վերջերս գրաւած Ֆորմոզա կղզւոյն մէջ Զինացիները կը Յարդեն։

ԼԻՎԷՐՊՈՒԼ.—Լորտ Զարլզ Պէրէսֆորտ, ծանօթ արքունի նաւապետը, դիրքնի մէջ յայտարարեց թէ հարկ անհրաժեշտ է անգլ. նաւային ոյժերն աւելցնել։

ԼԸ ՀԱՎՐ.—Saint Marc ֆրանսական չոգենաւն, որուն բախեցաւ էր Fontains չոգենաւն, ուզի վայրկենի մէջ ընկղմեցաւ։

ԱԼԺԻՐ.—Նաւային փորձերու միջոցին, Magenta ֆրանսական զրահաւորն ընկղմեցաւ նաւահանգստին մէջ։

ՏԷՆՎԷՐ. — Միացեալ Նահանգաց նախագահութեան ընտրելի Թէլլը յայտարարութիւն մը ուղղեց արծարի ազատ դրամահատութեան կուսակիցներուն։ Բաւական թէ ինքն ևս յաքած է Պրայսրի ընտրելիութեան և այժ կուտայ Շիքակոյի համաժողովոյն որոշած քաղաքական և տնտեսական յայտագրոյն։

ՓԷՇԹԱ.— Զարին հօրեղբայր Վլատիմիր այսօր ոչ-պաշտօնապէս այցելեց հունգարական հազարամեակը։

ՓԱՐԻԶ.—Թան հրատարակեց Մատակաբարի յիշատիրա վաճառեալ նախկին վարչապետին կտակն, որով իւր ազգակիցներուն՝ Մատկանիներուն յորդոր կը կարդայ յարդել ֆրանսական իշխանութիւնները և ետ մդել Ֆաշաղոյները։

«ԱՐԵՒԵԼՔ» ԵՒ «ՀԱՅՐԵՆԻՔ»

Աբէնէլ՝ շնորհ մ'ըրած էր՝ իւր երկի թուով հրատարակելով Հայրենիքի տնօրէնին կարծեցեալ պատասխանը Նանսիէ վերադարձող ազիկներուն նկատմամբ։ Այս հաշուն Հայրենիք պարտէր իւր սիւնակաց մէջ իսկ մարել։ բայց, կը կրկնենք, մեր շնորհ մ'ըրինք մեր էջերը բանալով իւր առջեւ։ Փոխանակ շնորհակալ ըլլալու, Հայրենիք այսօր կը գանգատի որ իւր գրութեան մէջէն մեր խմբագրաց անձին վերաբերեալ մէկ կամ երկու բառ փոխուեր են։ Այս գանգատը կ'ընէ ա՛յն մերին որ իւր գրածներուն պատասխանը բնաւ չընդունիր։ կամ ընդունիէն ետքն ալ այլայլուած հրատարակելու բարի և քաջասիրտ սովորոյթն ունի։ Կը յուսանք որ ուրիշ անգամ երբ Հայրենիքի նկատմամբ բան մը գրուի Աբէնէլքի մէջ, Հայրենիքի տնօրէնն իւր պատասխանն իւր սիւնակներուն մէջ իսկ տալու աւելի ուղիղ ընթացքէն կը հետեւի։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Խառն ժողովն այսօր իւր շաբաթական նիստը պիտի գումարէ ի Պարիզ՝ Պարտիզաբարն՝ նախագահութեամբ Ամն. Ս. Պատրիարք Հօր։

Ամն. Ս. Պատրիարք Հօր եղբօր՝ Իզմիրլեան Յակոբոս աղան յուղարկաւորութեան հանդէսը կատարուեցաւ երէկ Մայր եկեղեցւոյ մէջ։ Հանդէսին նախագահեց Տ. Հմայեակ եպիսկոպոս Դիմաքսեան՝ շրջապատեալ բազմաթիւ եկեղեցականներէ։

Ներկայ էին կրօնական ու քաղաքական ժողովոց ամբոխ խմբովին, Պատրիարքարանի պաշտօնէութիւնն եւ ժողովրդեան խուռն բազմութիւն մը։

Ամն. Ս. Պատրիարք Հայրը սգակիր ներկայ գտնուեցաւ։

Յուղարկաւորութեան հանդէսէն յետոյ կրօնական ու քաղաքական ժողովոց անդամք, Տ. Վահրամ եպիսկոպոս Մանկուեանի և բազմաթիւ եկեղեցականք ու աշխարհականք Ն. Ամենապատուութեան ներկայանալով ցաւակցութիւն յայտնեցին։

ՀԱՇՈՒԵԿԵՑԻՆ

ԴՊՐՈՅԱՍԷՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

93 Հոկտ. 1էն սկսեալ ցվերջ Սեպտ. 30ի

	Մ—պտ
93 Սեպտ. 30ի հաշիւները փակելէ վերջ	15,443.75
Դիշերօթիկ և ցերեկեայ աշակերտուհիներէ և մուտք	17,623
Բաժնեգիններէ (անդամուհեաց)	1,516
Ծախուած ձեռագործներէ	215.25
Վարժուհիներէ 5 %	945
Վարժարանին ձրիավարժներուն պաշտպանիներէն	12,492
Դրչ.	48,235

	Ելք
Ուսուցչաց ամսականք	19,566
Գործակատարաց ամսականք	3,204
Դիշերօթիկներու ուտեստի	15,187
Դիշերօթիկներու զգեստի, կօշիկի և այլնի	751.75
Վարժարանի վարձք թերհաչիւ	4,335
Փայտ, ածուխ, հանքածուխ	775
Ընկերութեան ծախք (տպագր. փոստա, հեռագիր և այլն)	1,280.25
Դպրոցական ծախք (գիրք, թուղթ, գեղ և այլն)	890.50
Լրագրաց բաժանորդագրութեան	415
Ջեռագործի ծախք	475.75
Ծաղկեփունջ հարսնիքի և այլնի առթիւ	375.75
Կարասիի և նորոգութեան	590.50
Տարեգլխոյ առթիւ գործակատարաց նուէր	170
Մնացուկը պատրաստ	218.50
Դրչ.	48,235

94 Հոկտ. 1էն սկսեալ մինչեւ 95 Օգոստոսի վերջը

	Մ—պտ
94 Սեպտ. հաշիւները փակելէ վերջ	218.50
Նուագահանդէսէ	30,055
Տարեկան նուիրատուութենէ	13,412
Դիշերօթիկ և ցերեկեայ աշակերտուհիներէ և պաշտպանիներէ	16,745
Անդամուհեաց բաժնեգիններէ	1,037.50
Ծախուած ձեռագործներէ	479.25
Վարժուհիներէ 5 %	432
Ապառիկէ գանձուած	216
Նուագահանդէսէ ապառիկ	1,296
Դրչ.	63,891.25

	Ելք
Նուագահանդէսի ծախք (մանրամասնութիւնք արդէն հրատարակուած)	8,663.50
Երեք ուսուցիչներու և երեք վարժուհեաց ամսականները	20,540
Գործակատարներու ամսականները (ցրուիչ, տնտես, տնտեսուհի)	2,672
Դիշերօթիկներու ուտեստի (տաք ամուսան)	14,680.75
Վեց ձրիավարժ դիշերօթիկներու հագուստի	602.75
Վարժարանի վարձք թերհաչիւ	6,912
Փայտ, ածուխ, հանքածուխ	1,058.50
Ընկերութեան ծախք (տպագր. քոստա, հեռագիր և այլն)	191.75
Դպրոցական ծախք (գիրք, թուղթ դեղ և այլն)	1,192
Տարեկան ընդհ. երթեւեկութեան ծախք (աշակերտուհեաց պոյտի և այլնի)	762
Լրագրաց բաժանորդագրութեան	230
Կարասիի, նորոգութեան և ապահովագրութեան	265
Հանդէսներու (Մայիսի և պարգեւաբաշխութեան)	179
Կաղանդի ծառ, ցրուիչի և ի նուէր	177
Ջօփ փարաի չորս տարուան	256.50
Այլ և այլ ծախք (ձեռագործ եւն.)	222
Մնացուկը պատրաստ	3,990
Նուագահանդէսէ ապառիկ	1,296
Դրչ.	63,891.25

Հաշուակալ ԱՐԱՔՍԻԱ Դ. ԱՐԱՊԵԱՆ — Գոնձապետ ԱԶՆԻՒ Դ. ՅԷՆՏԶԻԷԱՆ

ՏՕԲԹ. ՇԻՐԻՆԵԱՆ

ԲԺԻՇԿ, ՎԻՐԱԲՈՅԹ ԵՒ ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ

Վիպասէր Յիլատէլֆիոյ եւ Նիւ Եորքի հանրապետութիւններէն, երեք տարի հիւանդանոցաց մէջ ծառայած, յետ տասն եւ հինգ ամեայ փորձառութեան, իւր բնակութիւնը հաստատած է Բերա, Սագզը Ագամ փողոց Ֆիւ 47 տունը, ուր կ'ընդունի հիւանդ ամեն օր ժամը 7—11. երեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը մրի կը զբաղուի իրեն դիմողները, իսկ աղուոտները բացի կիրակի մինչ կէս օր կը զտնուի Դատարկիւղ հայոց եկեղեցիի մօտ ատամնարոյժ Պոնիֆէի տունը ուր երեքշաբթի օրերը մրի կը զբաղուի իրեն դիմող աղքատները։ Կը զբաղուի ամեն տեսակ հիւանդութիւնք եւ կը կատարէ վիրաբուժական ամեն կարգի գործողութիւնք։ 457 77—78

Գեղջկան շուրջեր

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ.— Ամերիկան ուսերիպական դեսպաններն առջի օրը Բ.Դուռը գացին և տեսակցեցան Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։

ՍՈՒՐԻՈՅ Նահանգին մէջ ձեռք առնուած միջոցներուն իբրև արդիւնք, Տիւրդիներու սահմանակից արաբներու չէյխերէ մէկ քանին Դամասկոս երթալով, յայտարարեր են թէ մինչ կայս. կառավարութեան ամենէն հաւատարիմ ծառաներ են և թէ ի հարկին պատրաստ են օսմանեան դիմադրաց հետ Տիւրդիներուն վրայ երթալ։ Այդ չէյխեր, որոց հարկ եղած պատիւները եղեր են, իրենց տեղերը վերադարձեր են։

—Դամասկոսի մէջ հաւաքուած զինուորներու բոլոր պէտքերը հոգացուեր են։

—Հօրանի զինուորները Շէմաքինէն ճամբայ ելնելով երկու թիւ բաժնուեր ու յարձակեր և քաջութեամբ նուաճեր ու ցրուեր են Տիւրդիները, որք յաղթահարեալ փախչելով լեռները ապաստաներ են։

—Սուրիոյ լրագրերը հետեւեալ կերպով կը պատմէ ճէպէլը Տիւրուզի դէպքը, դոր, կըսէ, Պէյրութի էլ Ահվալ լրագիրը չափազանցութեամբ և մէկ քանի սխալներով հրատարակած էր։

Խնդիրը սա է թէ Իրման և Միլակ անուն Տիւրզիներու գլուխներուն միջեւ կռիւ մը տեղի ունեցեր ու սպանութիւնք գործուեր են։ Այդ դէպքին պատճառները քննելու համար ոստիկան-զինուորներ ու չորս հարիւրի մօտ զինուորներ ղրկուեր են։ Թէ՛ այդ և թէ ուրիշ չորս գլուխներու Տիւրզիները զէնք քաշելով դէմ դրեր են զինուորաց։ Նախ տեղեկութիւն առնուած էր թէ բաւական կորուստ պատահած է, սակայն յետոյ լուր եկած է թէ երկու կողմէն մէկ քանի մահեր պատահեր են և թէ ձեռք առնուած միջոցներով տեղի չէ տրուեր որ այդ դէպք մեծնայ ու չորս կողմը տարածուի։

Որոշուած է որ կազմակերպուած զինուորք Միւշիրին հրամանատարութեամբ ի Խտոյ ճամբայ հանուին եւ այդ դէպքին մասնակցութիւն ունեցողներն ըստ օրինի պատժուին։

Սուրիոյ լրագիրը կը յարէ թէ նահանգին միւս կողմերուն մէջ բարգաւաղոյն հաւատիան հանդարտ ո և է դէպք չէ պատահած։

—Պէյրութի լրագիրը հետեւեալը հրատարակած են «Պաշտօնական Զեկուցագրոյ խորագրոյն տակ։

«Դամասկոսէն Պէյրութ ուղղեալ հեռագրոյ մը իմաստը սա է։

«Յունիս 29 Թուականաւ Հօրանի կեդրոնէն և Պասրէկարրիէն առնուած տեղեկութեանց նայելով Տիւրզի հրոսակները Սէվիսէ գիւղաքաղաքին մէջ կրակ ըրեր են կայս. զինուորներու վրայ։ Կայս. զինուորք պաշարելով այդ հրոսակները նուաճեր են զայնս։ Տիւրզիները շատ մը վնասներ կրելէ յետոյ պարտաւորուեր են փախչիլ։

«Այսու հանդերձ կայս. զինուորք կը հալածեն այդ հրոսակները։»

ԷՐԶՐՈՒՄԻ նահանգին կէրկէր ու Շիրօ գիւղախումբերուն պիտի միացուին Պապիկ ու Խուբէ գիւղերը։ Պապիկ կեդրոն պիտի ըլլայ։ ուր պիտի չինուի մզկիթ մը։ զարմանալ մը և զինուորական մերանոց մը։

ՊԻԹԼԻՍԻ կուսակալութիւնը ծանուցեր է ձեռնհաս իշխանութեան թէ նահանգին կեդրոնին ոստիկան-զինուորաց կարգաւորութեան տումարն ինչպէս նաեւ նահանգին ոստիկանաց ու հաւաքիչներու վերաբերեալ տումարները պատրաստուելով. ղրկուեր են քննիչ Շաքիր փաշին։

ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԻՎԻրատեսչութիւնը պաշտօնագրով մը ծանուցած էր ձեռնհաս իշխանութեան՝ հարկ եղած օրինական գործողութիւնները կատարել այն իմամներուն նկատմամբ, որք մարգահամարի կանոնագրոյն տրամադրութեանց հակառակ ծանուցագրեր կուտան։ Այդ խնդիր յանձնուեցաւ Բազաքապետութեան՝ զայն քննելու և արդիւնքը տեղեկագրելու համար։

ՔԱՐԱՓԱՆՑ յանձնաժողովն երէկ ալ ի նիստ գումարուեցաւ Սրտարին գործոց նախարարութեան պաշտօնատան մէջ եւ խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ՊՕԼՈՒԻ գաւառն քննիչ-անասնաբոյժ կարգեցաւ Բազաքապետութեան քննիչ-անասնաբոյժի օգնականներէն Ազիզ էֆէնտի։

ՊԷՐՈՒԹԷՆ կը գրեն թէ Նարէ գաւառակին մէջ կատուցանելի լատինական հիւրանոցին հիմերը փորուելու պատճառ հողակոյտ մը փլչելով, լատին ու կաթոլիկ ինը գործաւորներ տակը մնացեր, ու ասոնց երեքը մեռեր են։ Այդ դէպքէն յետոյ կոիւ մը տեղի ունեցեր է մեռեալներէ միոյն ազգականներուն ու պատկանած հասարակութեանը և նոյն չէնքին կառուցման յանձնառուներուն ազգականաց միջեւ, որք նոյնպէս լատին են։ Այդ կռուի պատճառն երկու կողմէն տասներկու անձեր վիրաւորուեր են։ Տեղական կառավարութիւնն անմիջապէս ձերբակալեր է այդ դէպքին հեղինակները։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ դեսպանատան մէջ առջի գիշերը տրուած սեղանին ներկայ գտնուեցան ռումանական դեսպանը, սանկտ-Պետերբուրգի դեսպանատան գործակատարն և այլք։

Իտալական դեսպանատան պահանջաւոր սպայք գիշերը մասկարներով, որք լապտերներով զարդարուած էին, դեսպանատան առջեւ գացին և երգեր երգեցին։ Հրաւիրեալք պատշգամն ելնելով ունկնդրեցին։

—Իտալական կառավարութիւնն որոշեց վերահաստատել այն ընդհանուր հիւպատոսութիւններն, զորս չնչած էր։

ՍԸՐ ԷՏԳԱՐ ՎԻՆՍԸՆԹ, Օսմ. Պանքային ընդհանուր տնօրէնը, Օգոստոսի սկիզբները մայրաքաղաքս կապատուի։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ կառավարութիւնը Բոսֆ պատուանշանի հրամանատարութեան խաչը չնորհեց Իզմիրի աւստրիական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Նիբօլա ֆոն Թանքոզնի և Հալէպի աւստրիական հիւպատոս Պ. Ժոհան Պէրթրանի։ Ֆրանց Եոզէֆ պատուանշանի հրամանատարութեան խաչը՝ Գանտիան աւստրիական հիւպատոս Պ. Փիլիպոս Բինթէրի։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ Պարտուց Վարչութեան Յունիս ամսուան հասոյթն է 293,697.15 ոսկի. անցեալ տարի նոյն ամսուան հասոյթն էր 289,185.51։ Երմտական ներկայ տարուան չորս ամիսներուն՝ Մարտ, Ապրիլ, Մայիս, Յունիս՝ հասոյթի գումարն է 746,013.63 ոսկի. անցեալ տարի նոյն ամիսներուն հասոյթն էր 778,855.12 ոսկի։ Այդ նուազման պատճառը սա է թէ անցեալ տարի Արեւելեան Բումէլիի հարկին նոյն ամիսներուն մասնավճարը՝ 38,016.58 հաշուոյն մէջ կար. մինչդեռ այս տարի տակաւին վճարում չէ եղած։ Ծխախոտներու տաքսորդի տուրքն այս տարի 6,429.03 ոսկի պակաս է. միւս կողմէ թղթադրամ հասութէն մնացեալ հինգ մասերը 11,591.11 ոսկի աւելի եղած են՝ բաղդատմամբ նախորդ տարուան նոյն չորս ամիսներուն, որով 5,165.07ի տարբերութիւն մը յառաջ կուգայ ի նպաստ 1896 տարւոյ։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ դեսպան Պ. Ա. Թըրլ, մասնաւոր արտօնութեամբ մը, առջի օրը իր հետեւորդ պաշտօնէից հետ այցելեց Թօփդարու պալատան հնութիւնները։

ՊԱՐԻՍԻ կառավարութիւնը հետեւեալ պատուանշանները նուիրեց Թէհրան ղրկուած օսմանեան պատուիրակութեան անդամներուն։ Առ.—Ի և Արլ.ի երկրորդ աստիճանը՝ Միլլիվա Իզզէթ փաշի, նոյն պատուանշանի երրորդ աստիճանը Բահրի էֆէնտիի և չորրորդն ալ՝ Թէվֆիգ էֆէնտիի։

ԱՅՏԸՆԻ կուսակալութիւնը ծանոյց Ա. Ռեւտրական և Հանրօգուտ չինութեանց նախարարութեան թէ Իզմիրի Համիտիէ ընկերութեան չոգենաւերը քննող յանձնախումբին տեղեկագրոյն համաձայն նորոգուելու են այն չոգենաւերն, որոց նորոգութիւնն անհրաժեշտ դատուած էր։

ԴԱՄԱՍԿՈՍ-ՊԷՐՈՒԹի երկաթուղոյ ընկերութիւնը կայս. կառավարութենէն վեց հազար ոսկի ստացեր է՝ Պէյրութէն Դամասկոս տարուած զինուորներու վարձքերուն համար։

ԿԷԼԻՊՕԼՈՒԻ չրջակայից հունձքերն պիտի յապաղին երաշտութեան պատճառաւ։

ՅՈՒՆԱՐԻՆ Վիզոնրիս լրագիրն, որ ժամանակէ մը ի վեր չէր հրատարակուեր, ի մտոյ վերստին պիտի հրատարակուի՝ խմբագրապետ Բոլիքրիոս էֆէնտիի հսկողութեամբ։

ԿԱՐՄՐԱԲԵՏ. — Դամասկոսի մէջ կարմրախտ երեւան եկած է, ուսկից բազմաթիւ վարակեալներ կան և որոց մեծ մասը կը մեռնին։

ԻԶՄԻՏԷՆ կը գրեն թէ Նալովայի դէպքին հեղինակներէն Քէլ Հասանի մարմինը ցոյց տրուեր է Ակէմօղլու Յակոբ անուն անձի մը, որ երկու տարի առաջ Իզմիտի չրջակայքը լեռը տարուած էր անծանօթ մարդերու կողմէ։ Յակոբ ճանչցեր է Հասանը, ըսելով որ զինք լեռը տանող ասաղակներէն մին է։

ՊԱՆԻՐ. — Իտիրնէի նահանգին մէջ պատրաստուած և Դաչէր կոչուած պանիրներու մեծ մասը կէլիպոլուի ճամբով Իզմիր ու Ազեքսանդրիա կը ղրկուին։ Այս տարի ալ մինչեւ նպաստակաւ 1500 պարկ պանիր տարուեր է կէլիպոլու։ Իւրաքանչիւր պարկը 60 օխա կը կշռէ և օխան 3 ղրուշ 36 փարայի ծախսուեր է։

ՊՈՒՍՈՅ կողմի քարափանց վրչիւն առիւ Օսմանլիէ Բէօն կ'ըսէ թէ քարերը բոլորովին անհետ եղած են և թէ եղած վնասը մէկ միլիոն ֆրանքի կը հասնի։

ԽԱՐԲԵՐԴԻ կուսակալութիւնը հեռագրեց Բ. Դրան թէ Սամսոն—Տիարպէքիրի խճուղւոյն՝ Խարբերդի նահանգին մէջ գրտնուած մասին չինութիւնք սկսած են և ի մտոյ կաւարտին։

ԲԵՐԱՅԻ յոյն տիկնանց բարեգործական ընկերութիւնը իրեն յատուկ աշխատանոցին մէջ լուացարան մ'ալ հաստատած էր և թէ Պ. Անտէ Սինկրօս այդ նպատակաւ 800 ոսկի նուիրած էր։ Ընկերութիւնն այդ գումարով յարկ մը աւելցուցած էր աշխատանոցի չէնքին վրայ։ Անցեալ օր այդ յարկին բացումը տեղի ունեցաւ՝ նախագահութեամբ հելլենական դեսպանին կնոջ՝ Մարգարիտաթօ իշխանուհ

ՔՈՆԵԱՔՆ. Ի. ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ

ՄՈՍՔԱԴ ԳԻՆԻՈՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

ԱՄԵՆԷՆ ՀՈՒՏ ՔՈՆԵԱԿԸ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

Յունական եւ Եւրոպական բազմաթիւ հիւանդանոցներու

Մեծաքանակ առաքում բովանդակ Թուրքիոյ, Եգիպտոսի, Սուրիոյ, Ռումանիոյ, Սերպիոյ, Պուլկարիոյ, Ռուսիոյ, Ամերիկայի և Հնդկաստանի համար։

ԴԱՌԱՆԻՆԸ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ΣΥΜΒΟΛΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ

ԴՌԱՌԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ՊԱԹԻՍԹԱ Ի ՊԻՐԷՈՆ

ՄԻԱԿ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՔՈՆԵԱԿԻ

Պ. Ֆ. ՊԱԹԻՍԹ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՊԻՐԷՈՆ

ՈՐ ՀՆՈՒԹԵԱՆ ԱՌԱՒԵԼՈՒԹԻՒՆՆ ՈՒՆԻ

Հաստատեալ 1872 ին

Միակ ներկայացուցիչ Տ. Կ. Տիսբինատիս։ Կեդրոնական վաճառատեղի, Ղալաթիա, Յիւլֆարի փողոց, թիւ 23.

ՊԱՂՏՍԷՆ կը գրեն թէ գետերուն այս տարուան արտասովոր յորդումը մեծապէս վնասեր է տեղւոյն վաճառականութեան ու երկրագործութեան։ Բանջարեղէններն և պտուղները խիստ սուղ կը ծախուին։ Ողողումներէ գոյացած ճահիճները կը փոխուին թէ այլ և այլ հիւանդութեանց պատճառ ըլլան.

ԴՈՂՈՒԹԻՒՆ.— Լիսին Էօնիւի կողմը, առջի գիշերը Թէբանէէ պիտոյք մատակարարող Օսմանի ու Աբիւէֆի սենեակին դրամարկղը խորտակուելով գողցուեր են 150 ոսկի։ 1300 մէճիտիէ, գոհարեղէններ, համագումար 700 ոսկի։ Ոսկիկանութիւնը քննութիւնը կատարելով, նոյն չէնքին պահապանին՝ Յակոբի եղբօր Օհանի սենեակէն գողի գործիներ, գոհարեղէններ, 45 ոսկի և 60է աւելի մէճիտիէ գտեր է։

Ոսկիկանութիւնը իբրև կասկածելի ձերբակալեր է Սերովբէ, Մարտիրոս, Սարգիս, Թոմօրի, Տիմիթրի ու Միխայիլ անուն անձերը։

ՂԱԼԱԹԻՈՑ ծովեղրէն, անցեալ գիշեր, Եսնուս անուն Թափառաշրջիկ գնեմոլ մը ինքզինք ծովը նետեց, սակայն ազատուեցաւ։

ԱՆԶՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Երէկ առտու Պէշիւքտէրէի ծովախորշէն երիտասարդ կնոջ մը դիակը գտնուեցաւ։

Մէկ քանի օր առաջ Աղեքսանդրիայէն մայրաքաղաքս եկած էր համեստ վիճակի տէր ընտանիք մը։ Այդ կին, որ նոյն ընտանիքին կը պատկանէր, ուղեղային հիւանդութիւն մը ունէր. բժիշկներն այդ պատճառաւ օգտակարութիւն մը չտանիր։

Այդ կինը անցեալ շաբաթ օր, առանց իր ամուսնոյն իմաց տալու, Բերաէն Պէշիւքտէրէ գնաց իր ազգականներէն և կամ ծանօթներէն մէկու մուտը։ Նոյն գիշերը հիւրընկալուած տունէն դուրս ելաւ և Գալաթաթ եկերէն ինքզինքը ծովը նետեց։ Ոչ ոք տեսած էր։ Մարմինը երէկ առտու գտնուեցաւ և իմաց տրուեցաւ ամուսնոյն։

ԽՐԱՅ.— Հելլենական Ազգային Վարչութիւնը Փաշա Պաղչէի առջեւ քարէրէզ պարապած պահուն չղթան խզուելով խրեցաւ։

Տուն չինողներուն կը յանձնարարուի անպատճառ կարգալ չորրորդ երեսի ատաղձներու տաճկերէն ծանուցումը։

ՆԱՄԱԿ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Արբ-Եղիի անցեալ ուրբաթ աւուր Թըւոյն մէջ կարդացի թէ Պօղոս էֆ. Ինճէեան Բաղաքային Բժշկական վարժարանի շրջանաւարտից քննութեան մէջ առաջինն հանդիսանալով՝ բժշկական վկայագիր ստացած է. կերեւայ թէ մասնակի տեղեկութիւն մը միայն հաղորդուած էր Պատ. Խմբագրութեանդ, զոր կոգամ լրացուցնել։

Բաղաքային Բժշկական վարժարանի ուսանողք ամէն տարի խմբակ խմբակ քննութեան կը մտնեն. ուստի, շրջանաւարտից մէջ պաշտօնապէս առաջնութիւն կամ վերջնութիւն չկայ։ Այս տարուան շրջանաւարտ հայ ուսանողներն են՝ իրենց քննութեան մտնելու կարգաւ.

Խոսրով	էֆ.	Կարապետեան
Գառնիկ	»	Յակոբեան
Պօղոս	»	Ինճէեան
Յովհաննէս	»	Ոսկեան
Պետրոս	»	Գասպարեան
Յովսէփ	»	Շուքարեան
Արմենակ	»	Խաչատուրեան
Հրանտ	»	Զալեան
Արշակ	»	Թէրէքթէճեան

Որոնց ամէնքն ալ, ինչպէս իրենց դասընկեր Թուրք, յոյն և պուլկար ուսանողք, իրենց վերջին տօրթառայի քննութիւններն անցուցած և բժշկական վկայագրի արժանի հանդիսանալով՝ հեռդհեռէ իրենց Ընվլի քննութիւնները տալու վրայ են։ Պօղոս էֆ. Ինճէեանի հետ առաջին խմբակը կը կազմէին, բացի վերոգրեալներ, Խոսրով էֆ. Կարապետեան և Գառնիկ էֆ. Յակոբեան։

Զէր ընթերցողներէն մին

Կ. Պոլիս 8 յուլիս 96

ԱԶԻ ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ

Օսմ. Հանրային պարտուց վարչական խորհուրդը կը ծանուցանէ թէ 1881 դեկտ. 8/20ի կայս. հրովարտակին Ե. յօդուածին, 5 հատուածին համեմատ բոլոր այն կըտրոնները որոնք դանձուած չըլլան վից տարուան ժամանակամիջոցի մէջ, իրենց պայմանաժամէն սկսեալ, պիտի ջնջուին։

Հետեւապէս 1890 սեպտ. 1/13ի կըտրոնները որոնք մինչեւ 1896 սեպտ. 31/12 չգանձուին, վար պիտի դրուին օսմ. հանրային պարտուց վարչութեան մէջ։

Կ. Պոլիս 1 յունիս 96 8—15

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Իւլաի երկրորդ ատիճան տրուեցաւ Հալէպի նահանգին Քիլիս գաւառակին նախորդ գայմագամ Մէհմէտ Զիւհտի էֆէնտիի։

Պասրայի նահանգին Մէքթուպճի անուանեցաւ նախորդը՝ Ապտիւլրահիգ էֆէնտի։

Ամասիայի Նախպ անուանեցաւ Գայսէրիի նախորդ Նախպ Մէհմէտ Սալիմ էֆէնտի։

Երրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ մաքսային քննիչ Խալիտ էֆէնտիի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Մուտանիա-Պրուսայի երկաթուղւոյն գօմիսէր Զիւհտի պէյի և շահագործման տնօրէն Պ. Էմիլ Շաուլիի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Տարտանէլի հողանտական փոխ-հիւպատոս Պ. Տէմիտ-Թօբլի Բանթօբուլի և մայրաքաղաքիս ապանիական դեսպանատան պատուակալ երկրորդ թարգման Պ. Ամէտ Թիմոնիի։

Երրորդ կարգի Նէֆթգաթ՝ Բրիչթինի սերպիական հիւպատոսին կնոջը։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՑՄՈՒՆՔ

Հետեւեալ Պաշտօնական Ձեկուցումները հաղորդուած են ի հրատարակութիւն.

«Սերպիական կառավարութիւնը Թոգֆօ պատուանշանի երրորդ ատիճանը տուաւ Պելկրատի օսմանեան դեսպանատան դինուորական կցորդ հպարապետ Դատրի պէյի և Ս. Սավա նոյն ատիճանը՝ Այնօրօզի մաքսային պաշտօնեայ Գէքիր էֆէնտիի։ Կայս. Իլատէ մը արտօնեց այդ պատուանշանները գործածութիւնը։»

—«Յուլիս 8 թուականաւ Բաձր. Մեծ-Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Հալէպի, Պրուսայի, Սըվազի, Դօնիսի, Տիարպէքիրի, Ատանայի, Խարբերդի, Դարսէնտիլիի, Պիթլիսի, Մուսուլի, Էնկիւրիի և Տրապիզոնի նահանգապետներն հանդերձ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ։»

—«Հեռագրական և Թղթատարական վերատեսչութիւնը կը ծանուցանէ թէ Պրուսայի նահանգին մէջ ամառուան եղանակին համար ուժամաբար բացուած Զէքիրէի կայանը՝ եղանակն անցած ըլլալով՝ գոցուած է։»

ՎԻՊԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

«ՄԱՐԴՈՒ ՍՏԱՒՈՒԹԻՒՆ» (*)

Գրեթէ միւնոյն ատեն իր դէմքը—հեղինակը կը խօսի այն ամուսնոյն վերայ՝ որուն կնոջը համար Լիւսիէն խաբեց օրիորդ Ժան տը Պրիուզը— քարի և ժրպտուն՝ ցոլացաւ դաշնակին վրայ և դրանը ճիշդ դիմացը դրուած հայելիին մէջ. իրեն հետեւը երեւցաւ տիկին Ուիրմանն անբացատրելի յուզումով մը և Լիւսիէն այլաւ զունած վիճակի մէջ, որովհետեւ օրիորդ տը Պրիուզ դաշնակին առջեւ նստած՝ զրրան աղմուկը լսելով ընդդիմաբար գլուխը վեր առած էր, և տժգոյն դէմքը ցոլացուցիչ ապակիին ուղղուած՝ զանոնք կը դիտէր։

Ցանկարծ Ժան տը Պրիուզ սիրտը ընկճուած ներկայից ստիպմամբ կը պարտաւորի շարունակել իւր երգը և օդին մէջ կը թրմռացնէ յուզիչ և ներշնչուած ձայն մը.

Գնա՜, ո՛չ այնքան ծովը անսատ,
Ոչ ապառաժից վրայ փոթորկին,
Եւ ո՛չ իսկ կոկորդիլոսի պտտուելն
Սոսոպ էն սրտան Խորդոն սերը։

* * *

Այս է ահա վէպին առաջին մասը զոր հեղինակը ներկայացուցած է այնքան ըզդացումով օրքան նուրբ և խորին զննութիւններով։ Այն ամէն հարցմունք՝ որք կ'ներեւին ընթերցողաց շրթանց վրայ, բացատրուած են ժամանակիս լաւագոյն գրագիտաց արժանի ճշդութեամբ։

Գրքին երկրորդ մասին մէջ հեղինակն զմեզ Եգիպտոս կը բերէ։

Պարոն Ժորժ Բուվիէ Գահիրէի Ֆրանսական դեսպանատան մէջ պաշտօն կը վարէր։ կը մտադրէ Ֆրանսա վերադառնալ, բայց Աղեքսանդրիոյ մէջ կը պատահի Լէտի Բոպէրցի՝ որուն կը սիրահարի սատակապէս. հոս կը սկսի սրտայոյզ պատմութիւն մը զոր կը ցաւիմ ամբողջովին չկարենալ ներկայացնելուս։ Հետեւեալ մասը կը քաղենք միայն։

«Հեռացած էին Ապուքիրի կողմը և բոլորովին միայնակ էին աւազուտ և կարմրագոյն հողի տարածութեան մը վրայ. և ուրիշ հանգիստս մը իբր վկայ չունէին բայց եթէ նորածագ լուսինը որ կերեւար անհամեմատ կերպով մեծացած. և իրենց տուները որ կը հետեւէր անոնց՝ կարծես կառչած էր իրենց ներքանեներուն։ Զկար ծառ մը իսկ իրենց շուրջը. խորին և գիւթիչ լռութիւն մը ամենուրեք. միայն իրենց ոտից խուլ ձայնը լսելի կըլլար աւազին վրայ։

—Ցոգնեցայ, ըսաւ կինը, խսկոյն կայնելով։

—Կուզէ՞ք վերադառնալ, հարցուց ամուսնը Ռուվիէ։

—Ա՛մենայն սիրով. ճաշի ժամ է։

Եւ ետ դարձան այժմ իրենց առջեւ ուղեղնալով չուքիրնին որ կը խուսափէր. իրարու քով սեղմուած էին, իրենց սիկէ-թէն ալ միւնոյնն էր, կը տեսնէին չուքիրնուն երկարիլը զոր կարելի չէր զանազանել. և որովհետեւ խլրտուն աւազը կը նեղէր իրենց ընթացքը, իւրաքանչիւր քայլ զոր կ'առնէին քով քովի, գոգդոց կը միացնէր զանոնք թագուն համբոյրով մը։ Մէնեանոյն փափագը և միեւնոյն վիշտը կը զգային. ուզեցին իրենց ստուերին պէս կերկընդմտանիլ. բայց ինքզինքնին զսպեցին յանպէտս մին միւսին զգացածէն, և սակայն հաղորդական ցնցումներ իրենց մարմնէն կանցնէին և անզգալաբար յամրացուցած էին քայլերնին։

«Ցանկարծ ժօրժ այլ ևս չկարենալով դիմանալ՝ յուսահատ կերպով բռնեց զայն սրտին վրայ...

—Բոլէ՞ր... ըսաւ կինը մեղմիւ։

—Տիկին, թոթովեց բաղուկները թողլով, Բուվիէ կը կոչուիմ ևս։

—Այն զոր կը սիրեմ Ռոպէր կը կոչուի, պատասխանեց կինը խոնարհեցնելով գլուխը։

* * *

Բայց ժօրժ Բուվիէ երբ իւր տունը կը մտնայ այս տեսարանէն անմիջապէս ետք՝ կընդունի օրիորդ Ժանն տը Պրիուզի լուսանկարը զոր մայրը զրկած էր։ Անհաւատալի նմանութիւն մը կը պատէ գինքը։ Այն գլուխը զոր հեղինակը կը նուիրէ այս դէպքին՝ վէպին ամենագեղեցիկ մասերէն մէկն է։ Արդարեւ այս մասն է որուն վրայ հիմնուած կերեւի վէպին թէզը։ Կը տեսնէք, ժօրժ Բուվիէ յաջտակուած կը մնայ օրիորդ Ժանն տը Պրիուզի լուսանկարին ի տես, և Լիւսիէն եղբօրը նկատմամբ ամենասառնամանեակ ցասում մը կը զգայ. բայց այս նախանձութիւնը երկար չտեւեր, երբ երկու օր վերջ վերստին կը տեսնէ Լէտի Բոպէրցը. այս կին այժմ կը սիրէ զինքը. աւասիկ հեղինակը ինչպէս զանոնք վերբստին իրարու կը միացնէ։

«Արդ կը շնչէր երեկոյեան սիւքը, երկու երիտասարդաց երեսները մոռակելով և վեր հանելով ժամանակ առ ժամանակ գլխարկներնին զոր բռնած էին։ Բաւական տխուր էին երկուքն ալ և առանց իրարու խօսք մը փոխանակելու կը դիտէին հիացմամբ վերջալուսոյ պարզած պատկերը։

«Թէպէտեւ նախընթաց օրուան պէս յարեցան իրարու, իրենց մտքի վիճակը կը հեռացնէր իրենցմէ ամէն զրական զգացում և կը բարձրացնէր իրենց տխուր հոգին բանաստեղծութեան տեսլական աշխարհը։ Եւ ո՛չ մի բան կը յուզէր իրենց գեղեցկութեան հրապոյրը. և ով որ այն ժամուն Լէտի Բոպէրցը տեսած ըլլար, առանց տարակուսելու պիտի կարծէր մանկամարդ աղջիկ մը որ տեսած չէ դեռ կեանքը՝ բայց եթէ երազի մը մէջ։»

Ժամանակ մը ետք Լէտի Բոպէրց և Բուվիէ կորչին Ֆրանսա վերադառնալ. և ժօրժ սիրոյ նոր ապացոյցներ կուտայ անոր։ Որովհետեւ այս կինը գիտէր թէ նը չանած է Օր. Ժան տը Պրիուզի հետ, հրատապարդը նախանձի ամենագոյն ըստուերն իսկ փարատելու համար կը պատռէ օրիորդին լուսանկարը և ծովը կը նետէ զայն։

Բայց ահա հասած են, և պարոն ժօրժ Բուվիէ իր նշանածին ներկայութեանը կը գտնուի։ Խոստացած է Լէտի Բոպէրցի՝ դադրեցնել օրիորդին հետ ունեցած ամէն յարաբերութիւն։ Բայց ի՜նչ դժբախտութիւն. երկու նշանածներ որ երբեք դիրար սիրած չեն, դիրար տեսնելով սաստկապէս կը բաբախէ սրտերնին։ Այս տողերը որ վէպին վերջին մասերն են ընակաբի խակտիկ դրօշմը ունին և յուզիչ են վերջին աստիճան։ Ժօրժ Բուվիէ չկրնար այլ ևս ամուսնանալ Լէտի Բոպէրցի հետ, բայց նաեւ անկարող է զայն խաբել։ Ցաւէտ մեռա բարեւ, կըսէ Օր. Ժանն տը Պրիուզի, կը գրէ Լէտի Բոպէրցի՝ յայտնելու համար իւր վերջին խորհուրդը և կերթայ, դժբախտ, ի Բէզբայսրի, ուր կը զրկէ զինք կառավարութիւնը։

Ահա այս տողերուն մէջ կը ներկայանայ պարոն Երուանդ Տէրվիշեանի վէպը զոր ցոյց կուտանք հասարակութեան, մանաւանդ գրական դասուն։ Արեւելցիի մը հիմնապէս Ֆրանսերէն գործ մը արտադրելու պարագան բաւական հաղուագէպ է և ամենուն յափշտակութեան և մանոյ քաջալերութեան արժանի։

Աղեքսանդրիա Մ. Գ. ՉԻԹՃԵԱՆ

(*) Շար. եւ վերջ։

ՇԱԼՃԵԱՆ ԵՒ ԹԱՎՇԱՆԵԱՆ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԱՍԵՂՆԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՆԻՒԹՈՑ

ՄԵՏԱՂ, ՔՈՒՏՈՒՆԵ, ՇԱՂԱԼ, ԲՈՒՐԴ և ԱՅԼՆ.

ΣΥΜΒΟΛΟΝ ΕΚ ΜΕΤΑΛΛΩΝ ΚΑΙ ΞΥΛΩΝ

ԹԱՒՐԻԶ ԵՒ ԱԲԼԱՂԻ ՎՐԱՅ ԱՍԵՂՆԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ

ՁԱՇԵԱԿԱՒՈՐ ՆԻՒԹՈՑ ՀԱՄԱՔԱՂՈՑ

ՎԵՐՄԱԿՆԵՐ, ԲԱՐՁԵՐ ՄՈՒՏՔԱԿՆԵՐ և ԱՅԼՆ

ԱՍԵՂՆԱԳՈՐԾԻ ԳԵՍԱԳԻՒՂ ՄԸ

ՊԱՏՐԱՍ Է ՄԻՇՏ

ՍՏԱՄՊՈԼ ԷՍԿԻ ՀԱՂՊԹԻԷ ՁԱՏՏԵԱՒԻ ԻՏԱՍԻՈՎԵԱՆԻ ՊԷՄ.

ՏՈՔԹՈՐ ՊՐԱՅԹ

Վայելալ Ամերիկան համալսարանէն եւ երկար տարեն ծառայած է Ամերիկեան ու Անգլիական հիւանդանոցներու մէջ, ուր կատարեալ մասնագիտութիւն ստացած է ներքին ախտերու համար՝ ինչպէս են Թոքախտ, կուրծքի, սրտի սէջպային հիւանդութիւններ, ծննդական զորձարանց ախտեր, կանանց հիւանդութիւններ եւայլն։ Տոքթ. Պրայթ ամէն օր առտուները մինչեւ ժամ 3 կը զտնուի իր տունը՝ Լանկա Աշնան փողոց թիւ 32։ Ժամ 3 էն 6, Սամաթիա Արփաքը եօգուշու Քրիսեան դեղարանը։ Ամեն օր ժամ 7 էն 11 Օղտըլար պաշը, Պալմմմիթիներու դիմաց նորահաստատ Պայգիտ դեղարանը [Դէորգ Սիկէմեան] ուր ամենայն ուշադրութեամբ կը քննէ ու կը դարմանէ իրեն դիմող հիւանդները։

Աղքատները ծրի կը զարմանէ կիրակի օրերը իր տանը մէջ՝ հինգշաբթի օրերն՝ ի Սամաթիա եւ ուրբաթ օրերն ալ Օղտըլար Պաշի։

547 14 - 15

Վակտրան

ՂԱԼԱԹԻԱ, Յուլիս 10,22 1896

Անուանկն. եւ Վճարեալ		Թուական	Անուանը Արժեթղթոց	Ընթացիկ Գիներ
		1881	Ռնս. Մէրիկ A	66 —
			» » B 1 %	34 30
			» » C	22 15
			» » D գոցուած	21 33
			» » D բացուած	21 37
			» » D միջօրէ	21 36
		1870	Ռում. եկմ. գոցուած	104 50
			» բացուած	104 25
			» միջօրէ	104 —
Ոսկ.	Վճար.	1890	Օսմանիէ 4 %	79 —
20	10	1869	Բրէսլաու ժէն. Սպ.	7 23
22	11	1872	Սօս. Սպ. տը Շ. է Վ.	3 34
10	5	1873	Լաւրիուսմի	54 50
140	140	1889	Անատոլուի (Բժմ. 3 %)	666 50
500	300		Երկաթուղիք (Պրթ. 3 %)	315 —
500	500	1882	Թրամուէյ (Բժմ. 5 %)	7 50
20	8		» (Պրթ. 5 %)	191 —
500	500	1883	Սամ. Ռէմի	15 —
500	200	1892	Սամ. Մինիմալ 6 %	1 25
1.40	1.40	1893	Սամ. Ապահովագն. Ընկ.	4 62
11	5½	1882	Զրի Ընկ. Տէրբոս	383 —
500	500		Քարաքներու. արժեթղթոց գիներ	186 —

ՍԹԻԼԱՆՑ (Քրիմ) Մի ՎՐԱՑ	Օ. Ո.	Դրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	4	50
1 ամսուան համար	—	—
1 օրուան համար	2	—
Ռիբոր	—	—
Կանխիկ (Հէվալսիզ)	—	35

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱՌՈՒՑ			
Լոնտոն 3 ամիս	Դրշ.	109	15
Փարիզ »	Ֆր.	23 —	
Վիեննա 8 օրուան	Ֆիոր.	10	90
Պերլին չէք	Մարք.	18	45

ՍԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ ՎՐԱՑ		
8 օրուան համար 10 հատի	Ֆր.	5 —
1 ամսուան համար	»	— —

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ		
Անգլ. ոսկի Ս. Ո. 100 դրշ.էն	110	01
20 Ֆրանկնոց	87	16
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Բրիսլից	51	03
Բուլգարիոյ Պարմաղամ	8	58
Մելպիսկէ	108	09
Մանր արծաթ	103	35
Մէճիտիէ	98	10
Տոկոս Դալաթիոյ Սակարանի Բէյօղլ.	7	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 22 Յուլիս		
Ֆոնսոլիտ Օսմ. B Կնխկ. Ֆր.	— —	
» » C » »	20	75
D (Բացուած »	— —	
D (Գոցուած »	20	25
Բուլմելիի երկաթուղի »	105	—
Բրիսլորիդ »	110	—
Մաքսային Պարտաթուղթք »	470	—
Օսմանիէ »	374	—
Ռէժիի Բաժնեթուղթ »	345	—
Պանք Օթոման (անուանկն.) »	557	50
Բանք Ֆրանսական 3 % »	101	82
» » 4 ½ % »	105	85
» Իտալական »	88	07
Քրէտի Լիոնէ »	782	—
Քրէտի Ֆոնսիէ »	— —	—
Ֆոնդուան տ'Էսբրնոդ »	— —	—
Մուէզի Բաժնեթուղթ »	— —	—
Եգիպտական Միացեալ »	525	50
Զէք Լոնտոնի վրայ »	25	145
ՎԻԵՆՆԱ 22 Յուլիս		
Բուլմելիի երկաթուղի Ֆլորին	52	65
Սամ. Ռէժի »	161	50
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ ի տես	120	10
» Փարիզի »	— —	
ԼՈՆԴՈՆ 22 Յուլիս		
Ֆոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ո.	66	—
» » B »	34	75
» » C »	20	50
D (Բացուած »	— —	—
D (Գոցուած »	20	25
Սամ. Փոխ. 1891ի 4 % Երշխիրեալ.	— —	—
» » 1894 3½ % Եզպ. Հրկ.ոգ	— —	—
Պանք Օթոման (վճարեալ) »	12	13
Այտընի երկաթուղի »	12	—
Միացեալ Եգիպտական »	104	—
Առանձնաշնորհեալ »	— —	—
Անգլ. Ֆոնսոլիտ »	113	46
Բուլկար. Փոխառ. »	— —	—
» » Նոր 6 % »	95	75
Ռանտ Հելլենական 50/0 1881 »	31	—
» » 50/0 1884 »	31	—
Փոխանկ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	25	312
ՊՈՍԹԼԻՆ 22 Յուլիս		
Սամ. Փոխառութիւն 1888ի Մարք	— —	—
Բուլմելիի երկաթուղի »	101	87
Անատոլուի երկթ. 1/4 Պրթղ. »	— —	—
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	20	330
» Փարիզի » 3 ամիս	— —	—
Մակեդոնիոյ երկաթուղի	— —	—

ՏՈՔԹԷՕՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

Ա.Դ.Ս.ՋԻՆ ԿԱՐԴԻ Վ.ԿԱՑԵԱԼ, Ս.ՄԵԲԻԿՕՆ.—Ա.ՏՕՆԱՄՆԱԲՈՑԾՔ

(Հաստատեալ յամին 1852)

Նորահնար զորձիրի մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիւել եւ բուժուած վերադառնալ։ Կատարելագործեալ եղանակաւ, սուրբ, ճաշակաւոր, եւ զմտացիչն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն՝ (ըստ տարբերի), ծամողութիւն, եւ ազաս արտասանութիւն երաշխաւորեալ։ «Սկոտրիկ» կոչուած ընդնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ Թմբեցուցիչ դեղերու, եւ նորահնար ա՞ցանների միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Թիւ 396 Մեծ Փողոց Բերա, (Եանիի զարեջրատան վրայի յարկը ձիշտ Զապէլգենց դէմն), Գատրգիւղի յամախորդը կընան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը Թիւ 1 նոր բացուած Խրիսօվելի փողոց ամէն օր։

Ե. Դ. Հաւատարիւս համար Եւրոպոյ եւ Ամերիկայի առաջին կարգի Ատամնաբուժներու՝ մեծամեծները կիրակի օրն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատեղիներին։ 410

Արմտարան բաներու հեանարարութեանց

ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Ելեկտրական—մագնիսական սարուածներ մանեէտս—կարվանիք՝

Գլխացաւերու, յօդացաւերու, ջղացաւերու, կաթուածներու, ջղային տագնապներու, շնչահեղձութիւններու, հաղերու, արիւնարբութեանց, կանանց հիւանդութիւններու եւայլն բուժման համար։ Հրաշալի ախտաբուժական համարակներու. իր գործածութիւնը ծանօթ է և գիւրին. ազդեցութիւնը անհունապէս տեւական։

Գին 30 զրուշ մէկ հոսանուտի

» 60 » երկու »

շղթայով մը։

Ընդհ. կեդրոնատեղի Տոքթ. Մաքրիի քով, Գալաթիա, Վայվոտա փողոց, և ամէն դեղարաններու մէջ։ 551 13—36

ՇԱՆԹԱՐԳԵԼ

ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ԶԱՆԳԱԿ

եւ ուրիշ ամէն տեսակ եղեռարական գործիք

ԱՆՕՐԻՆԱԿ ԱԺԱՆ

Ընտիր ապրանք, խնամեալ աշխատութիւն

1890ին ՀԻՄՆՈՒԱԾ ՏՈՒՆ

Ս. Վ. ԱՇԻՄԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՅԱՆԶՆԱՌՈՒ—ԵԼԵՔՏՐՈՍԳԵՏՔ

ՀՑԹՑԹԻՉՔ ՊԵՏՈՒԹԵՆ

12 եւ 13, Չիվիր Պէյ խան, 14 եւ 19 Քիւրեմիէ — Կալաթա

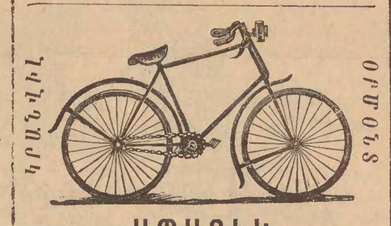

ԿՐԱՆՎԻԼ ՏՂՕ.Ա./0

ԱՊԱՌԻԿ

1896 տարւոյ նոր ձեւով եւ դրութեամբ կատարելագործեալ, Անգլիական առաջին կարգի հեծելանիւներ։ Կը վաճառուին եւ ՎԱՐՁՈՒ կը տրուին ամսական կամ շաբաթական վճարմամբ։

Մրցման, պտոյտներու եւ խորդուբորդ ճամբաներու համար յատուկ հեծելանիւներ։ Գիներն անհաւատալի կերպով աժան, վճարմանց մեծ դիւրութիւններ կը տրուին։

Մասնաւոր կնամով նորոգութիւնը եւ նիքլած զիսիլ առ՝ Արմենակ Ս. Խաչիւեան 4, 5, 6 Մէյմանէթլի-խան (Քրէտի-Լիսնէի բոլ) Մաքսատան փողոց, Գալաթիա։ 44—72

ԹՕՄԱՍ ՈՒԻԼԼԸՆ ՇՈՒՆԵԱՆԱՑԻՆ ԸՆԿ.

Քանի՞ շոգենաւը, նաւապետ Ձօնս, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած պարպած և Օտեսա ուղեւորած է։

Վէլիկոսանց շոգենաւը, նաւապետ Ուտ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 18ին և 31ին հոս կ'սպասուի։

Տակօ շոգենաւը, նաւապետ Ուսդրն, ընդհանուր վաճառքով կը բեռնաւորի ի Հըլ և ամսոյս 24ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար։

ՍԻՈՒՆ ՄՕՏԻՒ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Կ. Պոլիս, 15 սեպտ. 1889

Կարնայք Ամէն և Գօսէն,

Ցորէն հետ սկսած եմ գործածել ձեր Ամէնն Օշարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունենալ մանկանց խուլային և անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դեպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս հանգոյ և լաւագոյ պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարուելու մասնաւ ունի եւ կը յանձնարարեմ զայն։

ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՍԷՍ

Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակին

ՔԱՓԷ ՌՈՒԵԱԼ

248, Բերա Մեծ Փողոց, 248

ՏԷՐ՝ ՏԵՍՏՈՓ ՏԵՍԱՐԻԱԴԷՍ

Այս ծանօթ սրճարանին տերը կը ծանուցանէ հասարակութեան և իր բազմաթիւ յաճախորդներուն թէ իր սրճարանը բոլորովին վերակազմուած է ու նորոգուած։ Սպասարկութիւն անստկիտ, ըմպելիք առաջին կարգի։ Լաւագոյն հանգամանք։ 554 13—15

ԻԼԱՆ

Զարչուի քէպիր թամիրաքնտա խսթիմալինէ լիւզիւմ կէօրիւնէն ֆօնթտան մամալ 7½ վէ 5 սանթիմէթրօ գուբրընտա սու պօրուլարը մէվզրի միւնագասայա վաղ խիրվէ վէ չէնրը թէմմուզդն 13ինճի կիւնիւ միւնագասայա խիթամ վիրիրուլա 15ինճի բազար իրթէսի կիւնիւ 100տէ 5 թէնզիլ գապուլը մուզարրիր պուլունմըշ օյտուզունտան մէվճուտ նումունէնէ մէճիլէ վէ 7½ սանթիմէթրօ գուբրընտա 200 ատէա պօրուլը իւր տէփա տերկալ թէսլիմ խյտէմէք իւզրէ թալիպ օլանլարը վէյ ազէլերիրին մուսթահզրպէն նաֆտա նէգարէթ ճէլիլէսինէ գօմիսիօն մախսուսընա միւրաճաաթ խյէմէլերի իլան օլունուր։

8 թէմմուզ 312 2—3

ԻԼԱՆ ՊԱՊՐ ՍԻՐԱՅԲԷՐԻ

Թարապլուսը Ղարպ իլէ Պէնկազիտէ պուլունան Ճիւնուտը Ճէնապը միւլիքեանէ իտարէսի իչին մուզթապի օլուպ պուրաճա մէվզրի միւնագասայա վաղ օլունան 24,100 գրեէ չէքէրին իթասընա թալ

ՌՕՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

1881 Մարտ 20ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մոսքաիա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԱՆՔ

Ընկերային դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	4,000,000 ռուպլի
Երաշխաւորութեան գումար	63,000,000 ֆրք.
1894ի հասոյթ	24,500,000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրողներուն վճրծ. է մօտ	90,000,000 »

Ընդհ. Գործակալ Թուքիոյ համար
ՊՕՂՈՍ ԱՒԳԵՐ
Գալաթիա, Գալիճէլալ Գէյ խան, Թիւ 22, 23

Մասնաճիւղ Զալաթիա, Զէօմլէքճի փողոց, 14
Գրասենեակ Ս. Ժ. ՌԷՊՈՒՆ ԵՒ ԸՆԿ. 566

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋԻՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. ոսկի 1,000,000

"ՖԻՆԻՔՍ"

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերը Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով ահսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի թշուառց համար։

565

Ֆինիքսի ընդհ. գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄԻՋ

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կապոնք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց
Գալաթիա, Պանք Օթօմանիքվարի քովը ի Վիթալիս խան, գետնայարկ Թիւ 1։

ԻԼԱՆ ՊԱՊՐ ՍԷՐԱՕՔԷՐԻ

Ասաքիրը չհանէ սիւարի պայլարը իչիւն 200 րէս գըր վէ պագըսը հէր հանկը պիր թօնտա օլմագ իւզրէ 400 րէս Մաճար հայվանը պլընճագ օլուպ իչպու թէմմուզը 13ինճիւ կիւնիւ Պապը Գալաթ Սէրասքէրի պիւարի տայիրէսինտէ միւնագասասը իթրա խիլէճէկինտէն թալիպ օլանլարըն եէվմը մէգքիւրտէ միւնագասասա պուլունմալարընը վէ չէրաթը սայիրէսինի մաքիւճաթ այմագ իչիւն տայիրէի մէգքիւրէէ միւրաճաաթ խիլմէպի իլան օլունուր։

Նօ. 6 3—3

Քէօբրիւլիւ մէգքինտէ պուլունան ասաքիրը չհանէ իւլէ հայվանաթը էմիրէյէ իչիւն մուգթազի օլուպ մահկինճէ մէգքի միւնագասայա վազ օլունան երզաքըն իթասընա պուրաճա թալիպ օլանլարընը մագամը ալի Սէրասքէրի լէվագիմաթը ուսումիէ տայիրէսինտէ միւրաճաաթ խլէմէլերի իլան օլունուր։

Նօ. 7 3—3

Գոսպա Ֆըրգան ասքէրիէսի վէ մէվազինտէ պուլունան ասաքիրը չհանէ իւլէ հայվանաթը էմիրիյէ իչիւն 212 սենէսինտէ գոնթրաթօյա բապթը մուգթազի օլուպ մէվզը պէ մէվզը միւնագասայա գոնուլան մուայենաթըն պուրաճա իթասընա թալիպ օլանլարընը մագամը ալի Սէրասքէրի լէվագիմաթը ուսումիէ տայիրէսինտէ միւրաճաաթ խլէմէլերի իլան օլունուր։

Նօ. 8 3—3

Նիզամիէ էյալիպէ անպարընտա 1 սենէի քեամիէ գաթիրնտա գաթ վէ խմալ իթմիրիյէճէք 33 գալէմ միւթէնէվի էյալիպէ իճարէթը մալիէլերի իլէ թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ թէմմուզը բուսինին 11ինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասայը իթրա օլունարագ մէգքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլուպ 13ինճիւ կիւնիւ տախի 100տէ 5 թէնգիլաթը գապալ օլունաճաղընտան ալ վէհէհէ գաթ վէ խմալիսի թալիպ օլանլարընը մագամը ալի Սէրասքէրի լէվագիմաթը ուսումիէ տայիրէսինտէ կէլմէէրի իլան օլունուր։

Նօ. 9 3—3

Մա գուպուրլըգ սըրմալը զաչէ պէհէրի 410 ղրշ., տիկէր նէվ գուպուրլըգ սըրմալը զաչիէ պէհէրի 310 ղրշ.։

Նիղամիէ Սարրաճխանէ անպարը իչիւն 1 սենէ խիթամընա գատար լիւգիմը օլուտուգնա խմալ վէ թէսիմ օլունմագ չարթը իլէ միւպայնա օլունճագ 2 գալէմ սըրմալը զաչիէ ֆիյաթը մուրագգամարը իլէ թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ թէմմուզը բուսինին 10ընճը կիւնինէ գատար միւնագասասը իթրա օլունարագ մէգքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթասընա վէ իրթէսի կիւնիւ 100տէ 5 թէնգիլինէ թալիպ օլանլարընը մագամը ալի Սէրասքէրի լէվագիմաթը ուսումիէ տայիրէսինտէ կէլմէէրի իլան օլունուր։

Նօ. 10 3—3

VIN BRAVAIS

ՊՐԱՎԷԻ ԳԻՆԻ

Կազդուրիչ, Մենդարար և Զօրացուցիչ,

Գօլա, Գոգա, Կուարանա և Դաքաօէ բաղադրեալ.

Զղային հիւանդութեանց, Տկարութեան, Արեան պակասութեան, Ֆիզիքական և Մտաւորական յոգնութեան մանաւանդ Ապաքինութեան ժամանակ խիստ օգտակար է։

Այս գինւոյ արժէքն ու յարգն գիտնալու համար Ձեր բժշկին դիմեցէք։

Կը գտնուի ի Պոլիս վաճառատեղի դեղավաճառատունը և ամենուր։

ՔԻԻՆԱՐՏ (CINARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՒՏԳԱՐՏԻ

Ոչ ոմանք երբեմն ունեցեր են քանի Լեվերուլ և Աբերելէյ դիպ-

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ուսմրբա	7718	Գոնդիտ	4581
Էորբրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուրանիա	7268	Ագաս	2393
Բալտնիա	5587	Մարակոսա	2166
Սէֆարնիա	5517	Թարիֆա	2246
Կալիա	4809	Բալիրբա	2144
Սինիա	4557	Թրինիսատա	1899
Ալէրբօ	2143	Մորոգգօ	1855
Բէտար	1876	Քամանիա	12950
Նէբպուրկ	1614	Լուբանիա	12930
Գազարնիա	4845		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ալիքսիատիս խան, Թիւ 401
Գալաթիա 571

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԲԵՐՔԵՐ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Փարիզ, Վերրի Փողոց, Թիւ 40
Կ. Պոլսոյ միակ կեդրոնատեղին է Բերա, Սեծ Փողոց Նախկին օթել տ'Անկլըթէռի տեղը Նոր շինուած շէնքն Թիւ 463

ՍՆՆԴԱԿԱՆ ՊԻՏՈՅՔ	Շարքով շինուած պտուղներ	Խոհանոցի կազմածք
Օլպիտի Պիսբիւ	Ամեն տեսակ պանիր	Մետաղէ զաւաթ եւ թէյանոթք
Հընդկի բալէր պիւսբիւ	Զանազան նպաստեղէն	Պարարա բիւրեղէ ամեն տեսակ պիտոյք
Կարագ եւ շորոլա	Ամեն տեսակ ուտելիք	Տեսակ տեսակ անուշ հոտեր
Ամեն տեսակ երշիկ	Ֆրանսական գինիներ	Զանազան կաներ
Զինական թէյ	Լիոնի բաղաներ	Մարմնամարզի գործիքներ
Տուփերու մէջ պահուած բանջարեղէն	—o—	Վրանի եւ պարտէզի պիտոյք
Ազած ծուկեր «սարտէլա»	ԱՌՏՆԻՆ ՊԻՏՈՅՔՆԵՐ	Լուացքի զանազան ամառներ
Շարաբացնալ մրգեղէներ	Սեղանի սպասք	Հեծելանիւներ եւ այլն
Էն պատուական գարեջրը	Թոզանակի ամրոզ գործիքներ	
	Փայտէ ու մետաղէ պնակ ու ափսէ	

Թէ մեծաքանակ եւ թէ փոքրաքանակ գնուած տպրանքնը ամենայն զիւրութեամբ ու առանց վնասուելու կը փոխադրուին մինչեւ փափագուած տեղը։

638 19—24

ՏԱՐ ԻԻՍ ՍԷՆԱԻ ՕՍՄԱՆԻԷ

Քիւրէրնի վէ Տուրմա ֆապրիգա մարկասը վէ սէրիէ էնէրիսի գիվրընա

Մարբուճճարտա Քիւչիւք Ապուտ էֆէնտի խանընտա Նօ. 1։ || Աեազմա գաբուսընտա Քէրէստէճիլերտէ Նօ. 13

Խանէ ինշասը իչիւն լաղըմ օլմամագ հէր նէվ բէրէսնէ վէ տօղրամա վէ սարիէ եանի կալացտան վէ եավասա ֆապրիգա մարկասընէ կէլմէ տէօշէմէլիքլէր վէ բէնտէլէնմիշ լամպալը յիյտէնէ գարարմալար. հէր նէվ բասա վէ գօլթուգ սիլմէէր վէ գարաբէրվազարը, վէ էպիտէնդ իլ վէ տիշ Քարաքընա լաղըմ օլան սիլմէէր վէ օյմալար, տանմէլալար, տօղրամալար վէ դայրիհիմ. մէգքիւր ֆապրիգատա պուլասը մարքնալարը իլէ մունեազամ վէ նէվլուսու տէսոդիհաղարտա խմալ օլունուպ, նէֆֆասէթ վէ գերաֆէթը ֆէվզ էլատէսի իլէ պէրապէր, բէգապէթ գապալ լ.Ամէզ տէրէճէտ էհվէն ֆիեանքլա ֆիրուխնի օլունմագտա տըր, մուֆրէտտանը պալեատա կէսսէրիէն բէրէսնէ վէ տօրբամալարը իշլէնմիշլէրի սաիր մահալտէ ֆիրուխնի օլունան խամ բէրէսնէ ֆիեանքնտան տահա էհվէն սուրէթտէ սաքրմագտա տըր։

Մէգքիւր ֆապրիգատա դանէթ ճէսիմ պիր բէրէսնէ տէբօղիճօսու տախի պուլունտուղունտան, էվ եարտըրմագ արզու իտէնէրին պէհէմմէճնալ պիր տէֆա մէգքիւր ֆապրիգաեը գնանէթ էֆմէլէրի բէնտիլէրնէ եիւզտէհեզ նիսպէթինտէ ֆամսէլէրի օլաճաղը պէտդի տիր։

Մէգքիւր ֆապրիգա կէսսէրիլէն բրան վէ նիմմանէ իւզրէ, էվ ինշասընը տախի ճէֆաիւտ էտիւպ, մալ սահիպինէ սայա գնան կէսսէրմէզ։

Գունդարատա մատէ հէր նէվ էլպիսէ վէ Քաճիա վէ պօեա ֆբրլալարը իլէ չամաշը մանտալարը տախի իմալ վէ ֆիրուխնի օլունուր։

514 14—52

Ապահովագր. ընկերութիւն
ԹՐԻԷՍԴԷ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1831ԻՆ
ՀՐԴԵՀ, ԿԵԱՆՔ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
Ընդհ. գործակալ, ԱԼՊԻՐ ՄԻԶՐԱՀԻ
Գալաթիա, Քամանտո խան Թիւ 2
548 20—150

ՇՈՒՏԳԱՐՏԻՑԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿ Ա Ն Ա ՄԱՐՈՒԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԻ ՕՐ ԸՆԿ
Մարբիլիայի և Պոլսոյ դիպ-
կանոնաւորապէս բանող

Անդրլի չոգենաւը Նավորսսիք պիտի ուղեւորի հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն և Պաթում յուլիս 22ին իրիկուան ժամ 4ին (Ը. Ե.)։

Առաջնի չոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի արտասովոր (Ը. Ն.)։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և ոչ ոք ուղեւորութիւն
Նաւուղէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար
ԹՈՄՈՔ ԲԸՊՈՒԼ
Մոմճանէ փողոց Թ. 10
575

ՆՈՐՈՒՂԵՑՈՅՑ
ՄԷՍԱԺԵՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ուղղակի երթեւեկ ընդմէջ Լոնտոնի եւ Սեւ ծովու նաւահանգիստներուն (երթուղարձին հանդիպելով ի Հալբ)։

Լոնտոնէ մեկնումը ամեն կիրակի. Մարսիլիէ մեկնումն ամեն շաբաթ օր, իրիկուան ժամ 4ին, մէկ մաքաթ, սկսեալ ապրիլ 18էն, դէպ ի Պիրէոն, Իզմիր, Տարտանէլ, Կ. Պոլիս, միւս շաբաթն, ապրիլ 25էն սկսեալ, դէպ ի Քաճաբօլօ, (փոփոխակի Քալամաղա) Շիրա, Սէլանիկ, Քալամա, (փոփոխակի Տէոտ-Ագաճ), Տարտանէլ, Կ. Պոլիս։

Կ. Պոլսէ մեկն ւմ դէպի Մարսիլիա, Հալբ, Լոնտոն, ամեն հինգշաբթի, իրիկուան ժամ 4ին, մէկ շաբաթ, Տարտանէլէն, Տէոտ-Ագաճէն (փոփոխակի Քալամաղա) Սելանիկէն, Շիրաէն, Քալամագաէն փոփոխակի Քաճաբօլօ) ապրիլ 24էն սկսեալ եւ միւս շաբաթն Տարտանէլէն, Իզմիրէն, Պիրէոնէն, ապրիլ 30էն սկսեալ։

Բաց աստի, ամեն տասնրհինգ օրը, ուրբաթ իրիկուան ժամ 4ին, ապրիլ 23էն սկսեալ Սուրիոյ ցծին շոգենաւը Կ. Պոլիս գալով անմիջապէս պիտի մեկնի դէպի Մարսիլիա միայն Իզմիր ու Պիրէոն հանդիպելով։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

Ապրիլ 30էն սկսեալ, հինգշաբթի ամեն տասնրհինգ օրը Կ. Պոլսէ մեկնում դէպ Իզմիր, Հռոդոս (փոփոխակի Սամոս) Պէյրութ (ուր պիտի հանդիպի Եաֆա, Բօր-Սայիտ, Ալէքսանդրիա, Մարսիլիա գացող սուրհանդակին) Լարնաքա, Սուրիական եզերք, Նորէն Պէյրութ, Բօր-Սայիտ, Ալէքսանդրիա, Մարսիլիա։

ՕՏԵՍՍԱ-ՆՈՎՈՐՈՍՍԻՅԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ կիսամսեայ Լոնտոնէն, Հալբէն, Մարսիլիայէն եկած սուրհանդակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում կիրակի իրիկուան ժամ 4ին, ապրիլ 19էն սկսեալ։

ԱՆԱՏՕԼՈՒ-ՊԱԹՈՒՄԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ տասնրհինգօրեայ Լոնտոնէն, Հալբէն, Մարսիլիայէն եկած սուրհանդակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում երկուշաբթի իրիկուան ժամը 4ին, դէպ ի Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն եւ Պաթում ապրիլ 27էն սկսեալ։ 425

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄԲՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք 8,000,000
Պահեստ Գրամ	10,028,000
Տարեկան հասոյթ	23,250,000

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸՍ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրէն վերանոցներ և բնակութիւններ և ստոր մէջ գտնուած վճառաքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք

572 Վերջերս հրատարակուեցաւ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Գալաթա, Պահչէ-Գապու, Անանիատիս խան. 12, 13, 14

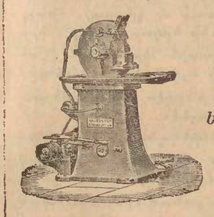

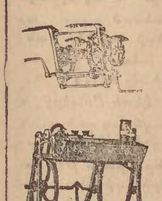

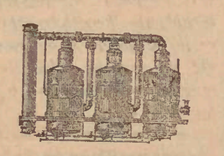

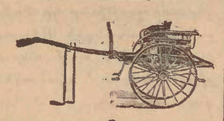

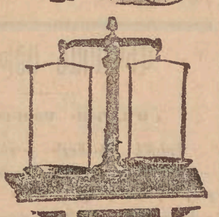

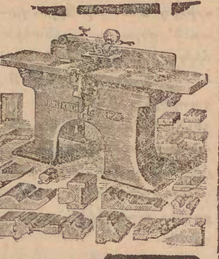

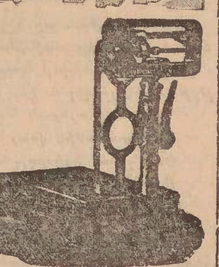

ԷՔՍԲՕՌ Վ.ԷՐՊԱՆՏ
ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
ՄԵՔԵՆԱՑԻՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ
ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒ
ԱՐՏԱԾՄԱՆ ՀԱՄԱՐ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՇՐՋԱՆԱԿ

Ցուցադրութիւն մեքենաներու եւ գերմանական ճարտարագործութեան այլ նիւթերուն Ղալաթիա, Բէր-Էմկէ Բազար եւ Մէհրմէմ փողոց, Թիւնէլի խան [նախկին կեդրոնատեղի Բէժիի]

Մեծ մեքերը զանազան մեքենաներու, որք են՝ շոգեշարժ մեքենայք, կազով ու բարիւղով շարժող մեքենայք, որոց մին շարժման կը զրուի նեղ յանախորդն ուզէ։ Պարզ բարիւղի լամպարը մէկ ժամուան մէջ 0.4 բիլոկրամ կը սպառէ, այսինքն ժամը 15էն 20 փարայի։ Կը գտնուին նաեւ ճախարակներ, ծակող մեքենաներ, բերան բացող մեքենաներ, երկաթեթիներ եւ Ամերիքաքարէ Սիթեղատներ, Սիթեղա,որձուհական, դարբնութեան, կոպզարարութեան, առաղմազորձութեան մեքենաներ, ջրհանններ, հերկազործական մեքենաներ, շաղակս, գերմանական երկաթէ գերանիկներ, ասֆալտ, խայծդանաւոր քարդոն, խոհանոցի անօթք, կազի լամբարներ, ճնմիշկ կս զմածք, պիսբրլեզ, կարի մեքենայ, եւն.եւն.

Մասնաճիւղ
ԱԹԷՆՔ, Սոփուլէա փողոց, 11 (Նախկին Գարա Աթէնքի)

Կեդրոնները
ՅԵԼԱՆԷԿ, Թոփհանէ Քաղ, Պիրէոն, Բլիւ տոն փոց.

Գործակալութիւնք
ՍԵԼԱՆԷԿ՝ ԻԶՄԻՐ | ՄԵՐՍԻՆ ՀԱԼԷՊ | ՊԷՐՈՒԹ ԴԱՄԱՍԿՈՍ | ՔԱՒՖԱ ԵԱՖԱ

Բորգու, Զանզա, Բարբաս, Քալամաղա, Շիրա, Զօլօ, Ալէքսանդրիա, Գահիրէ։ 567

Ա.Զ.Գ.

Յակոբ Էֆ. ՍՈՒՔԻԱՍԵԱՆ կը ծանուցանէ յարգոյ հասարակութեան թէ իւր Նավեար խանի մէջ ունեցած գինիի Տէբօն այս անգամ փոխադրուած է Կալաթա Զիւլֆարի փողոց Եուսուֆ Իզզէտտին խանի ներքեւ Թիւ 2 մթերանոցն։

Ցիչեալը արժանացած է Օսմանեան Իքթիսատի և Զիրակոյի ու Պուլկարիոյ առաջին արծաթ Մետալներու։ Այդն մթերանոցին մէջ կը ծախուին իւր շինած Քարթալի տեսակ տեսակ գինիներ սեղանի, մանաւանդ հիւանդաց համար հին գինիներ, գնահատուած երեւելի բժշկաց կողմէ, տակառով, բաշով և չիչով։ Նոյնպէս բաղարը խաղողէ եղած Մասուրքա և Քարթալի ճիպրէի Տիպ օղի, որ փափկաճաշակաց կողմէ արդէն գնահատուած են։

556 12—50

COMP. RUSSE

ED NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բ. 8,20 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Դ. 9,21 Ակերսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 2ին յետ միջօրէի, Պիրէոնի ճամբով

Դ. 10,22 Սուրհանդակ դէպի Փորթ-Սայիդ Նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։

Դ. 10/22 Մեվաստաբոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։

Շ. 11/23 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։

Ուր 12,24 Ակերսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող գուլուարը Զիւլենիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբոլի, Գէյրուն, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գաղղ շոգենաւին։ 512

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈՌԴԻ ՕՐ.ԷՐԲԷԿ)
ՄԱՐԻՒ ՁԿԵՆ ՕՈՒՏ ԻՒՂ.
Իբրեւ ոչ շաղ և ապրանք
Գարասեալ ձեռամբ ՍԳՈՌԴԻ և ՊՕՍԻՆԻ ի Նիւ-Եորք։

Կաթիլ չափ պարտաճամբ և
Որքան ձկան համ իւղի բոլոր յատկութիւններն ըստ իբրեւ ֆոսֆորիկեան յատկութիւնքն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հաղը, ցրտաուտիճնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճուղածութիւնը

Թիւրիչներէն ընդունուած է, պարզ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փոփոխ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը գտնուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԵԼ

Ա Ս Ա Ս

ՇՈՒՏԳԱՐՏԻՑԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլ, Պորտայ, Մէլբուրնէ
և Սիտնի Դիպ-կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Բամէս	3000	Թիպա	2500
Անպիս	3000	Նէբէթիս	2400
Թէյպը	3000	Օսայրիս	2250
Բեանորուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասբրնի	1800
Մարիօպիս	2500	Կիւլէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ
Ուլթոլ խան
ՃՃԷՅՄՍ ՄՍՈՆ և ԸՆԿ.
568 31, ՃԷյմս Սդրիդ Լիվրբուլ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ